

BENCSEK ORSOLYA

Kékítőt old az én vizében

forum

BENCSIK ORSOLYA 1985-ben született Topolyán. A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészkarának filozófia–magyar szakos végzős hallgatója. Az Év legjobb novellái 2008 antológia egyik szerzője. Írásait a Híd, a Symposion, a Kilátó, az Irodalmi Jelen, a Vár Ucca Műhely és az Árgus közölte.

Bencsik Orsolya

KÉKÍTŐT OLD AZ ÉN VIZÉBEN

GEMMA KÖNYVEK 40.

DODONY ANIKÓ ILLUSZTRÁCIÓIVAL

A kötet megjelenését a Tartományi Művelődési Titkárság
és a Szülőföld Alap támogatta

Bencsik Orsolya

KÉKÍTŐT OLD AZ ÉN VIZÉBEN

Versek, hosszúversek, prózaversek, e-mailek

Forum Könyvkiadó

A Forum Könyvkiadó fiatal alkotók kéziratpályázatának
2009. évi díjnyertes munkája

Szakmai zsűri: Bordás Győző, Deák Ferenc és Hózsá Éva

PROLÓGUS

nem esett pedig már igazán kéne egy kis víz vagy inkább sok pocsolya ugrás majd dobantás és/vagy fröcskölés arcba és talán azért is hogy leírhassem már nemcsak kint hanem bent is egyre jobban mos

először még piros a víz aztán egyre jobban halványodik hogy majd az utolsó ürítésnél egészen átlátszóvá válon

nem feltétlenül tisztára kell de azért sok mocsok folyjon ki hogy megteljen az emésztő (aztán telefonálhatok a szippantósokért állhatok a gödör mellett sopánkodhatok hogy nem átlátszó a cső hogy túlontúl vastag hogy túl gyors hogy nem láthatom a kis vérrögöket¹ – talán halak is voltak napszitta csukák² mert hallottam hogyan koccan foguk a csőhöz hogyan koppan száraz testük és éreztem a megkapaszkodást a kísérltet) hogy a lányok az albérletből ne fekdühessenek a kádba csak akkor ha már kisúrolták domestosszal

¹ és elindulhatna egy az agyam irányába mert olyan könnyen összegubancolódik ez a sok kis vezeték dübörögne a folyam végre egyszer vízesést is átélhetek meg talán tudhatnám hogy valahol van egy deltám vagy egy értorlaszom esetleg búvópatakom

² még ha jobb is lenne egy óriásira nőtt bálna és hogy talán mégsem ott hanem egy régebbi albérletben a fürdőkádban aminek nikkelezett lába volt olyan giccses oroszlántappancsos főleg azért mert nem tudott halkan toppantani nesztelenül ugrani és az állatkereskedésben azt mondták az aranyhalnak elég egy csöppnyi dunsztosüveg hát akkor miért roppantotta szét miért csobbant a fürdővizembe miért köpte a vizet és miért foglalta el az egész teret rakta ki a szűrömet

jobb lenne engem is kisérolni hogy ne csak az esővíz mossa végig a belső szerveket hanem csípien marjon hogy később fehéren rojtozódjanak a tüdőbolyhocskák vakítson a két pitvar és az ütőerem hogy ne legyen senkinek gusztusa kitépni a májam

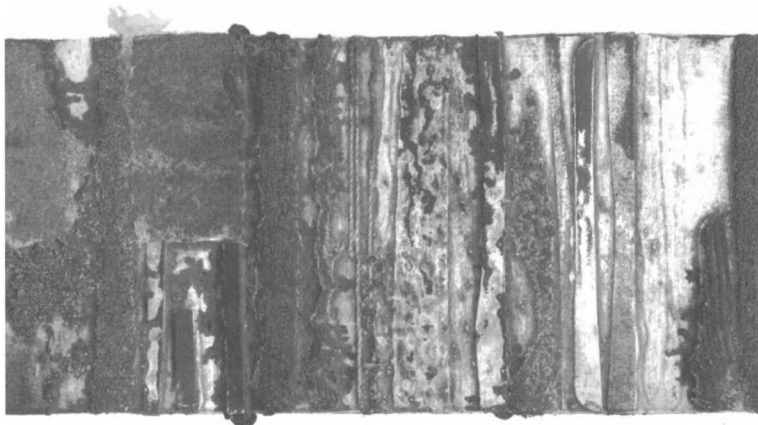
azt higgyék meszet ettem (talán kapartam a falat meg földes is lett a kezem) és mindenki lássa hogyan kapom el a szárítókötélen lógó lepedőt hogyan repülök egyre följobb míg nem elérem azt a szintet ahol már egyre ritkább az oxigén és sípolva veszem a levegőt ám az orromban még mindig érzem a levendula illatát

CSALÁ(R)DTÖRTÉNETEK

„Kutya nehéz úgy hazudni, ha az ember nem ösmeri az igazságot.”
(Esterházy Péter: HC)

*„Nem egy csapásra sikerült hát megterem-
tenie a megfigyeléshez legkedvezőbb helyze-
tet, nem; évek alatt, nap nap után csiszoló-
dott a rendszer – önostorozások, büntetések
és az újabb és újabb elvétésektől való irtó-
zás hullámain át –”*

(Krasznahorkai László: Sátántangó)

EGY CSALÁD VÉGE

n. p.-nek

*neked padlás vagy pince
nekem egy fotel lyukas belseje*

amikor mindenki meghalt megkerestem a mosófazekat de nem töltöttem meg vízzel mert úgysem tudtam volna felemelni fekete porom se volt és különben is úgysem volt ki előtt feketében járni csak megkerestem mert az ősök ebben főzögették feketére a ruháikat amikor valamelyik hozzátartozójuk meghalt

a házban előtte sokan laktak sokat beszéltek és sokat mozgolódtak de aztán egyik napról a másikra egyre többször áradt a konyhából az ecetszag egyre több ruha vált feketévé hogy végül már csak én jártam színesben

amikor mindenki meghalt üressé vált a ház nem lélegzett senki úgyhogy nyugodtan mocomoroghatott nyikorgott a padló reccsent a lépcső nagy mozgolódás volt én meg csak álltam kint a kertben a házat néztem ezt a végleg ember nélkül maradt házat és közben az járt a fejemben hogy az indulás előtt még feltépem az ajtót felrohanok a lépcsőn és sorra járom a szobákat vagy ha mégsem lenne sok időm akkor csak a nappaliba mennék be beülök a fotelekbe majd rá a kihúzható kanapéra és felállok és leülök és elhelyezkedek sokszor és figyelem hogy marad-e nyom a fenekem után szóval hogy tényleg belapul-e a sok használat után és ha azt látom hogy nem akar süppedni akkor ugrálok rajta hogy úgy emlékezhessen az anyára hogy egyszer a bűdös életben egyszer mégiscsak igaza volt

még nem dudált az autó tehát még elég sok időm lehetett az indulásig mégsem mentem be utoljára a házba mert képtelen vol-

tam rá a torkomat szorongató gombócot próbáltam lenyelni miközben lábamat a kertet ellepő borostyán szép lassan körbenőtte hogy végül a fuldoklás és a szorítás érzése egyszerre járta át a testem ám mégsem estem pánikba hiszen tudtam ha megszólal a duda mindennek vége lesz

ÉG ÉG EL NE ALUDJÉK

kétezerben történt ha jól emlékszem apám akkor már ősz volt
anyám meg klimaxos és éjjelente rosszul aludt hajnalig égett az
éjjeli lámpa molylepkék köröztek a körte körül reggelre finom
ezüstport hagytak maguk után

MINDEN TŰCSKÖT BOGARAT ÖSSZESZEDSZ A HÁZ KÖ-
RÜL A KERTBEN

anyám egy szárnyát bontogató pávaszem a paplan alól kikandi-
kálnak a hatalmas szárnyak apa szája tele van hímporral

lenyalta hogy ne tudjon elrepülni

pedig anyám nem az a fajta volt talán még élvezte is ahogy szép
lassan fogy az ereje ahogy szép lassan átlátszóvá válik a szárny
messziről úgy tűnik mintha nem is lenne csak ha megérinted ak-
kor tudatosul benned hogy nem tudsz a levegőbe markolni
szerettem volna anyámnak angyalszárnyat csinálni kárpótlásul
kartonpapírból és dróttal még a hátára is erősítettem volna de apa
nem engedte

igazából nem is értem miért zavarta hiszen apám felnőtt okos
ember igazán tudhatta volna hogy az ilyen kartonból készített
dolgok használhatatlanok elég ha megázik és dobhatod a szemét-
be vagy a tűzre

nagypapa egyszer megmutatta hogyan kell máglyát rakni ha nem
viselkedik jól nagymama hát nem árt tudni

először csak a lábujjakat kezdi sütögetni a láng utána megkóstol-
ja az egész lábfejet felkúszik a lábszáron körbecsókolja a com-
bokat majd a nemi szervet a feneket elkapja a derekat szétszedi a
melleket aztán már csak egy lobbanás a váll a nyak a fej
szerettem a sült hús szagát és a kolbászt amikor töltik

a ledarált húst nagyapa megfűszerezte és a fateknőben jól összekeverte kézzel hogy húsos hosszú ujjai között szétfutott a massza nagyapának nagy keze van és sárga haja ami még most időskorában is megközelíti az eredeti színét és nagyapa sokszor megkóstolta a nyers húst jobb kedvében még csibinek is jutott belőle ilyenkor nagyapa szívélyesen a kutya szája elé tartotta kezét hogy csibi az ujjakra tapadt húst lenyalogathassa én sohasem nyalogathattam éppen ezért nem ismerem a nyers hús ízét

a kolbásztöltő olyan mint egy injekciós tű csak sokkal nagyobb a gyógyszer helyére kerül a töltelék a tű helyére pedig a bél anyám mindig is szerette a belsőségeket a szerveket mindig olyan jóleső érzéssel mosta a disznók belét bugyborékolta a víz és a súlyos bélcsatornát feltekerte a karjára szinte már szorította aztán visszaengedte a vízbe a nyomástól mintha fingott volna a disznó pedig már nem élt és a hasüregéből is eltávolították szóval nem volt kontaktus csak egy utórezgés mint ahogy a levágott kéz is tovább mozog a szív az élet szimbóluma az életbevágóan fontos belsőség mondaná anyám és a szíve után kapna de rossz helyre tenné a kezét anyám ez egy rosszul működő aorta volt nem a szíved ez egy rosszul működő elcsévelt esterházy-hasonlat nagyapa érezte meddig kell tartani mennyit szabad nyomni mikor kell rajta egyet csavarni mikor kell elkötni hogy mikor kész egy szál kolbász

a kolbászok ott lógtak a hátsó udvar szárítókötélén a hurkák mellett néha előfordult hogy nagymama nem volt elég körültekintő és ottfelejtett egy ruhacsipeszt

nagymama ilyenkor már a kiskonyhában sütötte a húst a szalonnát a vért

ez nem volt egy különösképpen érdekes pillanat és nagymama ünneplőbe sem öltözött

idegesítően nagyokat kacarászott meg kipirult arccal sürgött-forgott fontoskodott pedig a nap hőse nagyapa volt aki felkötötte a széles térdig érő fehér kötényt felhúzta a fekete gumicsizmát fejére tette a hentessapkát

mindez egy hosszú beállításnak felel meg
nagymamának kevés a türelme szereti ha sok a vágás ha a képek
gyorsan követik egymást nagymama sok mindent nem ért pél-
dául azt hogy nagyapa egy megistenült óriás egy mészáros aki
bármit megethet

nagymama mostanában nem viselkedik jól tudom egyszer na-
gyon kihúzza a gyufát

akkor újra megcsapja az orromat a sült hús illata de ez már egy
különösképpen érdekes kitüntetett pillanat lesz nagymama akkor
majd ünneplőbe öltözik először égővörös ruhája lesz sok fodorral
szoknyával ezt váltja majd le fekete kis estélyire

ANYUKA A RUHA BEFEDI AZ EGÉSZ ARCÁT VAGY TA-
LÁN SOKAT FEKÜDT KINT A NAPON csapná össze a kezét
anyám ha látná ha képes lenne felkelni az ágyból ha a szárnyak
nem gátolnák a mozgásban

TE EGY ÉRTELMETLEN FOLYAMAT MANIFESZTUMA
VAGY NINCS JOGOD MEGSZÓLALNI kiabálna nagymama a
máglyáról könnyei kifehéritenék az arcát

az idők végezetéig kéne beszéltetnem őket de akkor sem tudnám
meg hogy ki a valódi áldozat

KÍNÁBAN A JÁRDÁK SZÉLESEK

AZ EGEREK MEGRÁGTÁK AZ ÁGYTAKARÓT EZEKNEK
MÁR SEMMI SEM SZENT zsörtölődött anyai nagyanyám mi-
közben az orrom alá dugta a kiégetett matériát
MOST EL KELL MENNI A BOLTBA MÉREGÉRT HOGY AZ-
TÁN LEGYEN MIT BELEKEVERNI A LANGYOS CUKROS
TEJECSKÉBE MERT AZT SZERETIK

nagymama köti már a kendőt a tigrismintásat amit egy hónap-
pal ezelőtt vett a piacon egy kínai árustól EZEK A KOFÁK SE
OLYANOK MINT A RÉGIEK húzza már a fekete kötött kardi-
gánt löki arrébb a kutyát és már csak a tükörben otthagyott szűrös
tekintetét látom az ügyes két kezét amint gondosan hátrasimítja a
szürke dauerolt haját teszi a fejre a kendőt majd a két alsó csücs-
két masnira köti

a párbeszéd nehézkesen indul pedig ki kéne használni a helyzetet
hogy nagymama csak egy ottfelajtott pillantás egy egyszerű ken-
dőkötés de nem lehet már olyan mélyen belém ivódott a szigora
orrának felfelé mutató íve már látom fején az aranykarikát
talán be kéne húzni a függönyöket felrakni a sötétítőket a nap-
sütéstől megfakult perzsamintás súlyos matériákat hogy a fény
ne táplálhassa a tükör képét hogy ne váljon szentté másodpercek
alatt vagy ha már elkéstem senki se lássa hogyan szedem le egy
öregasszony fejéről a glóriát

az arany nemes- de nehézfém is nagymama látom hogy szen-
vedsz tőle

bele kéne bújni nagymama pongyolájába vörös és háromszög-
sapkás emberek hajtják a riksát elvétele anyukák rohannak ma-
guk után rántva ferde szemű gyerekeiket a pongyola nagy rám

mert nagymama szélesebb nálam kétszer befér a hasam a fenekem meg háromszor

ceruzát kéne rakni a hajamba szép kis kontyot kerekítenék a fejem búbjára meg sok rizses csokit ennem és ilyen szerelésben kéne a tükör elé állni farkasszemet nézni az emlékebe hagyott nagymama-képpel

elmondanám neki hogy mostanság ázsiában sok természeti katasztrófa volt rengett a föld áradt a víz és hogy nagymama te azt el se tudod hinni hogy az emberek ott milyen nyomorúságosan élnek hogy talán az isten mégiscsak halott mert az emberek megölték

nagymama felesleges ez a sok színjáték a templom is csak egy épület ami szép de hogy ott nincs az isten az is biztos éppen ezért ne fájjon a fejed hogy a rossz lábad miatt oda nem tudsz elmenni

AZ IMÁIMAT EZEK UTÁN KI HALLGATJA MEG

kínában annyi ember él hogy egymáson járnak nincsen aszfalt csak a földet döngölték le egyenletesre arra fektették le az öregeket mert belőlük más haszon már nincs és minden egyes lépés megváltás számukra

az utak hepehupások mert az öregek vagy nagyon lesoványodnak ilyenkor a léptek koppannak a bordákon vagy nagyon meghíznak ilyenkor mintha bársonyszőnyegen mennél csak úgy süppedsz a talajba

A KÍNAI ÁRUS AKITŐL VETTEM A TIGRISMINTÁS KENDŐT MIÉRT NEM AKART JÁRDA LENNI

nagymama beléd szívesen süppednék és ígérem rajtad óvatosan járnék úgy mint nagypapa fájós hátán masszírozás gyanánt

nagymama jaj még annyit mesélnék neked főleg a rizstermesztésről és a fülemüle énekéről is amit a kínai császár nagyon szeretett és nagymama most már bevallanám neked hogy én égettem ki de neked mindig sietned kell pedig az orvos mondta hogy lassan jársz tovább élsz de te már csukod is a kaput lököd a kutyát hozod a mérget

HOGY MILYEN SÖTÉT LETT ITT

a gyufa sercen nagymama gyújtja a gázrezsót forralja a tejet amit nagyapa hozott még délelőtt én nem is értem hogyan lehetséges ez hiszen nagyapa mindig este megy a tejért a rózsás műanyag kannácskájával a botja nagyokat koppan a járdán nagyapa már öregember rosszul lát és görbén jár de a nótákat még mindig kívülről fújja

VAGY A KINTI VILÁGOSSÁG CSAPTA BE ÍGY A SZEMEM
a tej már kifut a méreg keveredik a cukorral nagymama kisedénybe önti

JAJ NEKED CSIBI KUTYA HA BELELEFETYELSZ
nagymama megvarrja az ágytakarót azon a helyen ahol a cigaretta kiégette nagyapa szemüvegét felrakja az orrára mert neki nincs sajátja nagyapáét használja ha olvas ha levelet ír ha tévét néz vagy ha varr akárcsak most
a villany már régóta ég pedig csak most kezd esteledni
lassan az edénykéből a tejecske is elfogy ha nagyon akarom holnap reggelre a konyhában ott lesz a hatalmas egértetem

LESZ LIBATOLL A DUNNÁBA PÁRNÁBA / LESZ LIBAMÁJ A LÁBASBA

*azon az éjjel az órák összevissza vertek
azon az éjjel madárszarosak lettek a kertek
azon az éjjel egy csapat madár vonult át
a város felett majd szállt le a közeli tanyán
azon az éjjel változott át nagyapám*

a nagyapának mára szárnya nőtt
egész biztosan sok libát
evett az utóbbi időben
sültet
a nagymama azt tudta a legfinomabban elkészíteni
pirult és tocsogott a zsírban
egy piros babos fazékban
a comb
a szárny
a far
a mell

a tollak sárgák voltak és piszkosak
nagyapa meggörbült a szárnyak súlyától
ilyen hajlott jegenyéket láthat az ember a parkban
meg a tiszaparton
ha figyelmes
kiszúrhatja a töréspontokat
azt hogy hol kezdődik és hol ér véget
egy mondat

a nagymama mindig megvágta a libák szárnyát
hogy ne tudjonak átrepülni a kerítésen
hogy ott maradjanak a hátsó udvar
csirke- és disznóólbüztében

a nagymama mindig megtömte a libákat
hogy kövérebbek legyenek
legyen zsírjuk amit ki tud sütni
nagyapa ehessen zsíros kenyeret
sóval paprikával

nagyapa már nem fér el a fotelban
a szárnyait úgy kell beletuszkolnia
nyomják a hátát
és viszketnek is
egész biztosan tetves lett
a nagymama ha tudná
megsúrolná körömkefével
helyette a kését feni
nagyapa disznóölő kését
érezem mindjárt belevág
azután nagyapa többé nem tud felkelni a fotelból
még a biciklire se tud ráülni
és akkor nem tudom ki fog bevásárolni
meg elmenni tejért
a nagymama nem mert neki fáj a lába
csontritkulása van meg érelmeszesedése

nagyapa tátsd ki nagyra a szád
könnyítsd meg nagymama dolgát
és gyorsan nyelj magadtól
ne kelljen nagymamának a nyakad húzogatni
így is fáj a törött keze

hogy libát hogy kell vágni
azt nemsokára megmutatja nekem nagymama
csak a liba még nem kellőképpen kövér
átmegy rajta a kaja
csak fosik összevissza
egy álló szar a konyha a hálószoza
én nem értem miért kell a szobában tartani
pedig mondtam nagymamának
ki kell csukni a hátsó udvarba
ott üríthet eleget
és magányos sem lesz
barátkozhat a csirkével a disznókkal
meg a macskával is
ha jól viselkedik és alkalmazkodik
biztosan megszeretik
azután megsiratják
eltemetni nem tudják mert
csak csontok maradnak utána
amit megeszik a kutya

(L)ÉGI POSTA

jó volna képeslapot kapni amerikából
hogy melyik városból
azt nem tudom
ahogyan nagyapám se
pedig az ő apjának a testvére
lakik ott kint

de ha nem is él akkor is küldhetne
közvetetten
mondjuk egy más értelemben vett
légi postán
és elmondaná hogy amerika álmvilág
ahol sajtból van a hold
mondjuk
ahol soha semmi se ér véget
és ő se ért véget
csak átlényegült
ahogyan éteriebbé válik a levegő
ha felmegyünk a repülők fölé
de még nem érjük el a világűrt

TESTETLEN-LELKETLEN

(egy kozmikus történet)

nagyapám sejthette hogy mi a helyzet a kozmikussággal mert sokat nézte az eget olyannyira hogy nyaka deformálódott a feje hátrahajlott így ment még ha igaz hogy kútba sohasem esett és szolgálóleányok se csúfolódtak vele

A SARKCSILLAG A LEGFÉNYESEBB HA NINCS IRÁNY-
TŰDA FÉNYÉT KÖVESD ÉS NEM TÉVEDSZ EL PERSZE EZ
CSAK ÉJSZAKA LEHETSÉGES NAPPAL A FÁKON LEVŐ
MOHÁK NÖVÉSI IRÁNYÁRA KELL KONCENTRÁLNO
RÁZUMES

nagyapám a megfigyelés módszerét alkalmazta de kísérleteket és számításokat már nem végzett

hogy a kozmosz a görögöknél rendet jelent nem tudta de érezte hogy mindennek megvan a maga helye és funkciója hogy a dolgok azért olyanok amilyenek mert az jó nekik ahogy nagyapámnak is az a jó ha sokat eszik és nagyokat böfög mert ilyenkor beindul a gépezet az emésztés hogy utána a kinti vécé lyukába távozzon a felesleges anyag hogy negyven dekával könnyebben elmélkedjen aztán nagyapám

A CSILLAGOK AZ ÉGBOLTRA VANNAK FELSZEGEZVE
ÉS HA KIMOZDUL EGY SZÖG AKKOR FEJEN BASZHAT
AZÉRT KELL MAGADNÁL KALAPÁCSOT HORDANI
HOGY IDŐBEN ORVOSOLD A BAJT

MEG SARLÓT IS DE AZT MÁR MÁS MIATT hogy mi miatt azt nagyapám se tudta csak betanulta a szlogent

VANNAK KIVÁLASZTOTT EMBEREK EZT MI SEM BIZO-
NYÍTJA JOBBAN MINT HOGY VANNAK AKIK TÚLÉLIK
AZ ILYEN CSILLAGHULLÁSOKAT

MEGLÉKEL MONDJUK LYUKAT VÁG A HOMLOKODON
VAGY A FEJED BÚBJÁN HOGY KILÁTSZIK AZ AGYAD TE
MEG NEM VESZED ÉSZRE CSAK EGY KICSIT SZÉDÜLSZ
MEG DE TÉNYLEG CSAK PÁR MÁSODPERCRE
MINT AMIKOR HIRTELEN KELSZ FEL A SZÉKBŐL
AZ ÁTLAGEMBER A HULLAHÁZBAN KÖT KI
EZ EGY JÓ ELMÉLET ÉS KÖNNYEN IGAZOLHATÓ CSU-
PÁN KI KELL NYITNI A SZEMED
A HALÁL BEÁLLTÁNAK PILLANATÁBAN A TEST KÜ-
LÖNVÁLIK A LÉLEKTŐL ha egyáltalán van ilyen bár nagy-
apám szerint sok embernél ez már előbb bekövetkezik
A TEST ANNYIBAN KÜLÖNBÖZIK A LÉLEKTŐL HOGY
SOKKAL DURVÁBB RÉSZEBŐL ÁLL
DE AMÚGY MINDEN AMI LÉTEZIK CSUPÁN A NÉGY
ELEM KÜLÖNBÖZŐ KEVERÉKE ÉPPEN EZÉRT HA EL-
PUSZTUL A CSIBI KUTYA A TERMÉSZETBEN TÖBB VÍZ
FÖLD LEVEGŐ ÉS TŰZ LESZ IGAZ CSUPÁN EGY KU-
TYÁNYIVAL

már márciusban de az időjárás következtében előfordult hogy
csak késő áprilisban kezdett ez az elmélet teret hódítani nagy-
apám életében és egészen a hideg esős és fagyos napok beálltaig
ki is tartott mellette ám a téli hónapok megjelenésével nagyapám
pesszimista gondolatai is előkerültek ekkor a négy elem alkotta
világ merő idealizmusnak agyament faszágnak tűnt számára
az hogy minden amit mi érzékelünk csupán illúzió valamilyen
szinten megfelelt a nyári hónapok elméletének is azzal a külön-
séggel hogy a fagyos idő következtében az alkotóelemek az ato-
mok lettek

nagyapám paradigmaváltó gondolata az üres tér létezéséről azon-
ban nem forgatta ki a világot a helyéből

mert nagyapám önös ember volt gondolatait még nagyanyám-
mal sem osztotta meg csak jót mosolygott magában miközben
nagyanyám szoknyája alá nyúlt aki nem tudta hogy az öle csupán
korongfejú atomocskák kapcsolódása az üres térben

noha nagyanyámat nyáron a repülés sokkal gyakrabban kerítette hatalmába azért télen se panaszkodhatott

azt hiszem ha még egyet is értett volna nagyapámmal nemigen érdekelte volna az egyetemes igazság a világról meg az öléből csak nagyokat sikongatott miközben egyre vadabbul hívta a fűgén mozgó ujjakat

hogya kozmikussá lehet növesztetni egy történetet ezt nagyapám bebizonyíthatta volna nekem ott a szederfa alatt tudom kitalált volna eleget és meleget érzett volna a nagy munkában

képzeld el

patakzott róla a veríték és amúgy is nyár volt épp

a vér a legtökéletesebb természeti anyag

a négy elem egyforma keveréke

éppen ezért a vérével gondolkodott és hatalmasakat szuszogott miközben felidézte a nők selymes haját először szemérmes majd egyre kacérabb tekintetét a hirtelenjében felkapott kikeményített szoknyákat a sebesen lehúzott harisnyákat bugyikat

ELŐSZÖR HATÁROZOTTAN A SZEME KÖZÉ KELL NÉZNI
HOGY MEGREMEGJEN UTÁNA MÁS LÁNYOKAT TÁN-
COLTATNI AZTÁN ÚGY JÖN MAGÁTÓL MINTHA MA-
DZAGON HÚZNÁK

képzeld el miket mondana nagyapám ott a szederfa alatt

ennél sokkal szaftosabbakat

mondjuk hogy hogyan kéne berakni a kígyót vagy minek ne-
vezzük

bot

mert a nagyapám nem vetette meg a nőket még ha ezt olyan na-
gyon tagadta is nagyanyám előtt aki a sok féltékenységtől már
szinte összefonnyadt és megcsúnyult azt hitte kevés és gyöngé
nőrímei vannak meg hogy nem elég (le)ereszkedők hogy más
nők viszont rendelkeznek ezekkel a tulajdonságokkal akárcsak
karcsúbb derékkal nagyobb mellel csábosabb öllel

vagy a fene tudja hogy miket gondolhatott még nagyanyám de az
biztos hogy ahogy ráncosodott az arca hullott a foga egyre job-

ban lélekké vált végül a teste teljesen eltűnt míg nagyapám ezzel szemben csak test lett lélek nélkül
és mivel mindez egy nyár leforgása alatt történt
a természetben a négy elemből több lett

FÖNT A KÁLVÁRIA-DOMBON

van az úgy

egyszer-kétszer kilépek magamból
kilépek és átsétálok a zentai út mentén
szántóföld kék csík madártávlát
nyáron napraforgók

a bronzjézushoz

dédnagyanyám vetett előtte mindig keresztet
mikor a fehér fityó elhaladt mellette
ámen bukott ki ilyenkor belőle
a bronzjézus meg rákacsintott
féltékenykedett is dédnagyapám
pedig jóképű ember volt
nagy fehér harcsabajsza előtt
levetkőzött a fehérnép

gionosan mondvá

elfutok a csúnya dolgok elől
de nem a befagyott folyó jegén
hanem csak a házak között
néha egészen fel a kálváriáig
még ha nincs is ott kit nézegetni

van az úgy

hónapokig belém száradnak a mondatok
ilyenkor sárga virágot tűzök a mellkasomra
kilépek és átsétálok
és nemcsak a bronzjézust
de senkit
nem bántok

HARANGOT

kötök a lábadra

hogy ne fújjon el a szél mondogatta
édesapám még kiskoromban
akkor piros rózsák nyíltak
az arcomon a haragtól meg szitakötőszárnyak
repszették testem tudóm lélegzetem hja
bezzeg ma milyen jó volna ezt hallani
de nem mondja szégyelli a kilóim
így sosem kelsz el böffenne ki belőle
de a hangok megakadnak félúton
fél és szégyelli magát ezért aztán
békítésül meg hogy könnyítsen a lelkén
hajon simogat

ez is nehezeire esik tudom
utálja a hajam bűdös és ronda
mondta anyának tegnapelőtt titokban
mert előttem nem mondaná
ebben a lányban nincs semmi nőies
pedig elkéne

böbe ez rettenet a zakóm zsebében dugdostam a
régi hosszú hajú képét és mutogattam
a munkatársaknak hogy hát ilyen is volt
anno egyszer persze akkor amikor még
harangot kellett volna kötni a lábára
hogy ne fújja el a szél
meg átfért volna egy tű fokán is

akkor még utánanéztek az utcán
és kurjantottak egy nagyot a legények a leányok
meg összébbhúzták a kendőjüket
hogy ne lássák rajtuk az irigységet
és hízeleg hogy okos vagyok meg hogy
ez kell a férfiaknak az eszemtől felizgulnak
csak beszéljek beszéljek
csak így foghatom ki az aranyhalacsát
pedig ő is tudja
az a jó ha buta a nő ha kevés a duma
ezért aztán a vizsgaidőszakban naponta edzett velem

1. nap – 10 mondat

összetetteket kerülni

lényeg a lakonikusság velősség nélkül

2. nap – 6 mondat

3. nap – 2 mondat

többi nap – tartani a kúrát

apa látod elfogytak a mondatok
apa most már semmit sem mondhatok látod
elvesztek a szavak az írásjelek
a mély torokhangok apa a fenét
se látod hogy a gyökerét nem irtottuk ki
pedig azt mondtad a gyökerét kell kitépni
aztán jó messzire elhajítani
hogy sohase tudjon visszanőni
ezt csináltuk tavasszal nyáron
paréjt szedtünk a gyümölcsfák alatt
szilva körte barack alma
hol van a meggy
mesi tolt a háromkerekű kisbiciklim utánfutóján
hurcolásztá és azt kiabálta
elszakítlak az anyaföldről
eltöröllek a földfelszínről
a sorsod a kezemben van

apa mesi én dolgoztunk naphosszat
anya meg csak mosta le rólunk a sarat
de először nem tudta kik vagyunk
csak később a kádban
miután feloldódott a sárréteg

NEM VAGYUNK ENGEDETLEN ZÖLD
KISMALACOK

ennek a mesének már rég befellegzett
a soha nem létező meséskönyvet
máglyára dobták
vagy anya lett szenilis és
agytekervényéből a sztori kitörlődött
vagy egyáltalán nincsenek történetek
csak szépen ívelő mondatok

apa milyen egy mondat dőlési szöge
hozom a szögmérőt
ez hegyes lesz érzem
mert *bennem a hegyek indulása*
fojtogat már ez a sok kacskaringó
kifodrozódtak a hangszálaim
apa oldozz fel
fáj a tátogás a néma böffenés
elviselhetetlen ez a kúra
vagy gyökerestül kellett volna
kitépni belőlem minden
gondolatot szóvágyást
mint akkor azon a paréjszedésen
 mesi a mi sorsunk hol van

CSAK KEMÉNY KÉTKEZI MUNKÁSOK

előlről kezdeni mindent
bennünk a **harang** kondulása

TUDOM ITT MÁR VÉGE LESZ

sokadszorra kezdeni előlről mindent
mint mikor teleettem magam
majd pár óra elteltével
ismét
éhes lettem
és újra neki kellett kezdeni
előszedni a hűtőből a kaját
szelni a kenyeret megkenni
megpakolni harapni rágni
nyelni
utána mosogatni
és közben
emésztetni
hogy miután már mindent megemésztettem
újra telítkezzek

és anyám
aki unalmas már nekem
most mégis újrakezdi
hogy végül ne legyen megállás

csak egy beláthatatlan körforgás
amiben kifogy belőle a szusz
amiben kifogy belőlem is a szusz

csak egy ziháló lélegzetvétél lesz
látom anyámat csontsoványan citromfejjel
ahogy kapkodja a levegőt
de nem éri el a hűtőt

„figyeltem anyámat. ha eljön az idő, bemegy a kamrába. a rossz lábú asztalról fölveszi a zöld tálat. a zsákból merít egy bögre kukoricát, két bögre búzát. összerázogatja.

[...]

hosszú favályú a járda mellett, tyúkrok, kacsák kapkodják a szemet, nagy a tülekedés, anyám a vályú felénél tart. kezében a tál, felsőteste enyhén előredől. anyám feje aránytalanul kicsi a terebélyes törzsön a széles csipő, a nagy has fölött. magas szárú cipő, ráncolt kockás szoknya, bekecs, alul a bélés kitüremkedik. nincs kendő a fején, ritka alkalom, látszik gondosan hátrafésült feketéje a tekintélyes konttyal. profilját felissza a fehér háttér. istállófal, de nem bántam megfelelően a fénnel. nincs árnyék, ezért is tűnik úgy: a háttér a semmi. egy rossz kabát lóg a semmire akasztva. anyám bármelyik pillanatban kiesik a képből.”

(n. tóth anikó: fényszilánkok)

figyeltem anyámat ahogy figyeltem a fákat is télvíz idején mikor nagyon erősen fúj a szél¹

¹ anyám becsukta a zsalugáterekeket
vihar volt a szél óránként 110-zel fűjt
nem esett és nem villámlott
csak a kossuth rádió szólt
a konyhában
miközben anyám csak csukogatott
egy szekrényajtót
egy fiókot
egy könyvet

a vihar kicsavarta apám ánizsbokrát
és elfújta a szárítókötelet
anyám pedig a konyhában
végül becsukta önmagát

hogy meg ne fázzak anyám a számat erősen bekötötte hogy csorgott a nyálam vizes lett a sálam talán köveket is kellett volna a zsebembe rakni nem sokat csak éppen annyit hogy tíz centitől magasabbra ne emelkedjek fel a földről

anyám még ilyenkor is kiteregette a lepedőket a fagy megkeményítette őket nehezek lettek és hidegek ha beléjük kapaszkodtam felrepültem a mennybe lepedőstül de anyám mindig utánam jött

kacsák nem voltak csak tyúkok ahogy most is de nem anyám etette őket hanem apám és a késsel elnyiszálta a nyakukat nem a látvány zavart hanem a hang ahogy a fém tollat majd bőrt ér eddig féltem a vértől de anyám késén kezén még a tyúk nyakán is olyan meleg volt olyan nem emberi hogy titokban vért kívántam az összes szárnyas halálát a kopasztást

látni szerettem volna újra és újra hogy anyám felnyitja a tyúkok hasát kidobja a belet a macskának óvatosan kiszedi a belső szerveket és a vajlingba hajítja

elképzelem milyen lenne anyám kezében a tállal (benne egy bögre búza egy bögre kukorica) összerázza ahogy összerázza az én életemet is (benne egy bögre hamu egy bögre gyémánt) kétoldalt talán tyúkok talán kacsák mindegy anyám talán szórja is a kaját meg nem is enyhén előregörnyed kilátszik barna térde a kockás rakott szoknya felcsúszott a láb a papucsból kiesett anyám mezítláb megy az állatok között mellette a kutya sündörög próbálja nyalogatni anyám lábujjait de ő nem hagyja magát a kissöprű a levegőbe emelkedik

elképzelem anyámat ilyennek még ha tudom is hogy ez a nő való-
jában a nagyanyám² mert anyám egészében véve más nincs árnyé-
ka és mozdulatlan ha nem pislogna olyan lenne mint egy ikon
érződik a szagán

az olajfesték néhol már elveszítette eredeti színét kopott lett né-
hol karcolt a kép de a szaga ugyanolyan – erős ha mélyen beszí-
vom az orrlyukaimba megfájdul a fejem annyira tömény

hogy anyám bármikor kieshetne a képből azt nem hiszem talán
azért mert ő maga a kép

hogy lovagolna a semmi tetején azt sem hiszem talán azért mert
anyám mozdulatlan mint egy ikon a semmibe néz

a haja is csupaszon van sosem kötötte be a fejét pedig szeretném
ahogy azt is hogy felhúzza a bekecset magára terítse a ködmönt
vagy bármit húzzon fel egy csomó szoknyát alsót és felsőt ahhoz
kötényt és menjen be a tisztaszobába feküdjön a dunnák alá hogy
jöjjön már le onnan a falról hagyja ott a falióra és korondi tányér
unalmas társaságát és végre éljen hús-vér életet

² nagymama kibontotta a hajfonatait
kifésülte a hullámokat
a fodrok kirepültek a nyitott ablakon

amikor nagymama háromszáz éves lett
gyorsan becsukta utánuk az ablakot
még a zsalugátereket is behajtott

lassan feltámadt a szél
a ribizlibokor árnyékában
a fekete macska a szája szélét nyalogatta
és hirtelen
mielőtt a légáram belekapott volna
a fehér zuhatag után nyúlt

de anyám nem jön³

a tekintet (semmibe néz mozdulatlan ikon-szem) marad ugyanaz változatlanul

hogy ilyenkor aztán mit tegyen az ember azt hiszem kopasztást akar vagy teregetést talán etetést is azt akarja hogy tömjék meg vagy legalábbis küldjék el a jó bűdös francba hogy legyen honnan visszajönnie mert anélkül nem megy

³ talán azt hiszi túl lehet jutni a múlt apró (!) történésén hogy egy könnyed motiválatlannak tűnő mozdulattal át lehet lépni és tovább lehet menni de nem szép lassan mint ahogy a szókészletéből a fogalmak tűnnek el hogy ezáltal végül minden gondolatnak a végét vegye hanem hirtelen és ellentmondást nem tűrően hogy még annyi se legyen hogy háta közepén érzi a tekintetet az oly sokszor haragos szinte már homlokot szomorítót a szemöldök kurta-cifra (inkább ráncolt táncoló) játéka miatt

hogy úgy lehet kísértalni hogy hátra se kell nézni hogy egyszerűen a múlt apró (!) történése egy pillanat leforgása alatt halványítsa el alakját hogy még görbe testének sziluettje is a ködbe vesszen ahogy ő is észrevétlenül törlésjelet tesz

-

és ekkor már nem lenne értelme jövősről-menésről és figyelemről írni és arról sem hogy kezében a bögrét (benne egy marék búza egy marék kukorica) rázza ahogy egy életet összeráz (benne már nem egy marék hamu és nem egy marék gyémánt) mert ekkor már számára nincs bögre

nem jön mert számára a múlt apró (!) történése végérvényesen múlttá vált ahogy elméjéből szép lassan kitörlődtek a gondolatok is

hogy anyám csak egy kép = anyám feje üres belül

még nincs télvíz ideje és a szél se fúj⁴ és anyám is még mindig ott beszélget a faliórával minden percben megkérdezi hogy mennyi van még hátra és a falióra három hétig számol aztán újra kezd és a szobában elszégyellik magukat a szigorú tekintetű festett szentek

⁴ anyám nem csukta be a zsalugátereket
nem volt vihar és a szél se fújt
nem esett és nem villámlott
csak a kossuth rádió szólt
a konyhában
miközben anyám csak sürgölődött
mint macska a láb alatt
olyan volt anyám járása egész alakja
egy szekrényajtó
egy fiók
egy könyv
alatt lábatlankodott ha lehet ilyesmit csinálni

nem volt vihar nem csavargatott senki semmit
csak anyám a hajfűrtjét ujja körül
így bodorítgatta és így sürgölődött
a konyhában
ahol csend volt de nem tél és hó és halál
mégis anyám
végül becsukta önmagát

MACSKAINVÁZIÓ NAGYAPÁÉKNÁL

(egy tükrös mese)

Nem arról akartam mesélni, hogy nagyapa hogyan lett végül olyan, mint egy csecsemő, és arról sem, nagymama hogyan lett bűdös.

A kertben sok krizantém volt és bűdöske. A nagymama nem is ültetett mást, igaz, néha volt saját paradicsomuk, ha nagyapa éppen úgy akarta, de azt is anyám locsolta. Én már régen jártam a padláson, de amikor a nagyapa beteg lett, a rokonok eljöttek, és azt mondták, kitakarítják a padlást. Hallottam, hogy a dédmama faragott tükrébe nem szabad belenézni, de újabban, amikor nem tudok rögtön elaludni, azon gondolkodom, mi lenne. Nagyapa egyébként nem érte meg a százat, noha én azt gondoltam, olyan, hogy ő nincs, nem lehet. Ahogy múlik az idő, azt kell látnom, igazam van, ahogy abban is, hogy a macskákhoz is csak azért vonzódok, mert a dédmama lelke, ahogy egyszer meg is írtam egy versben, beleköltözött anyám fekete, Micu nevű macskájába. Bár a macska nem élt sokáig, én innentől fogva tudom, hogy a dédmama lelke oly nyughatatlan, hogy egyik macskából jár a másikba, és mindig abba a macskába, aki éppen a közelemben van. A mostani macskát még nem láttam. Néha meglátogat, ha éppen nyitva felejttem a bejárati ajtót, beszőkik a konyhába, és ellopja az asztalon hagyott ételt. Először azt hittem, már én sem tudom, mit cselekszem, hogy éppen megettem azt a tíz deka sajtot, csak nem emlékszem, aztán, amikor esett az eső, s már megint nyitva maradt egy ajtó, láttam a nyomokat. És tudtam, ezeket a jeleket nemcsak bele akarom látni a világba, hanem ténylegesen is ott vannak, és nagyon is tudatosan kerültek oda.

Én sok mindenről tudok, de sok mindent nem lehet kimondani. Például azt sem, hogy a dédmamának volt egy nagyon furcsa szokása, aminek az okát sokáig nem értettem. Sok gyereket szeretett volna, de a dédpapának egy is elég volt, ezért a dédmama minden reggel azzal kezdte a napot, hogy felfújta a hasát, mint ahogy egy béka fújja fel önmagát, és egész nap azzal a hatalmas hassal mozgolódott, sürgölődött tüntetőleg, de a dédpapa ezzel nem sokat törődött. Csak azért se vette a célzást. Dédmama mielőtt este ágyba bújt, sok időt töltött a konyhában, mert azt a sok levegőt, amit reggelenként egy szempillantás alatt szívott magába, nem lehetett olyan gyorsan kiengedni. Ezzel az erővel örökrebent is tarthatta volna, magyaráztam egyszer az egyik barátomnak, akivel azon szoktunk versengeni, hogy kinek van hihetlenebb családtörténete, de a barátom ekkor valamiért nem figyelt rám. Azt hiszem, már nagyon is benne volt a történetben, ott állt dédmamám előtt és várta, hogy szép lassan megmozduljanak a kiskonyha csipkés függönyei a kifújta levegő hatására. Én pedig csak annyit láttam, hogy barátom arcára kiült valami furcsa, delejes mosoly, becsukta szemét, hajfürtjei pedig egy láthatatlan légáram hatására fodrozódni kezdtek.

Már régen locsolta anyám a paradicsomot, és én a közös vasárnapi ebédnél, ami vagy három hónappal ezelőtt volt, kifakadtam a bűdöskék ellen. A nagymama már amúgy is olyan bűdös, és ez nem egyszerűen öregség-illat, ahogy kiskoromban gondoltam magamban, miközben néztem a kezem, hogy nekem milyen szép sima és puha és fehér, míg a nagymamáé nem. Egyszerűen arról van szó, hogy nagymama lelke romlásnak indult, és a keze is azért olyan pöttyös, mert a vétkei kiülnek a kézfejére, hiába morzsolgatja a rózsafüzért, hiába kéri anyámat, vigye el a templomba, ha elmondhatnám, megmondanám neki, hogy most már éppen olyan mindegy. Késő van.

Az úgy történt, hogy egyik éjszaka a nagyapa nem tudott elaludni. Járogatott a szobában le-föl, a nagymama szerint direkt nem

hagyta aludni, nagypapa amúgy is direkt szokott szörtyögni, és direkt valami asszonyokról beszélt, fekete kendős nőkről, akik csak vasárnap húznak csipkeharisnyát, és a sok munkától és a hidegtől vörös és száraz a kezük, de a nagymama úgy döntött, hogy csak azért sem lesz féltékeny, és a fal felé fordult. Nagypapa ettől fogva egy pillanatra sem hunyta le a szemét, amikor pislant, azt is olyan gyorsan teszi, éppen csak muszájból, hogy ne száradjon ki a szeme. Ahogy teltek a napok, nagypapa csak beszélt, és nem aludt, s egyre jobban kisebbedett, hogy a feje végül akkora legyen, mint egy játék babáé. Az azért már túl sok lenne, hogy játszottunk is vele, bár igaz, öltöztetni kellett, mert önmagától nem tudott, de azt nagymama csinálta, nem mi. Nem szeretem, ha nem mondanak el nekem valamit, és közben ott érzem a (ki nem mondott) szavak jelenlétét. Arra gondoltam, mi lenne, ha nagypapa-babát oda állítanám a dédmama tükre elé, és meglátjuk, mi lesz. A padlást még úgysem takarították ki, még nagypapa is él, és a nagymama bűdössége is még elviselhetőbb. Anyám már régóta nem locsolja a paradicsomot, a krizantémok és a bűdös-kék pedig jellegzetes szagukkal uralják nagypapa és nagymama udvarát.

Mégis, azt hiszem, most vennem kell itt egy nagy levegőt, és folytatnom kell, mert a történet igazából ott kezdődött, amikor nagypapa a tükörbe nézett. És rosszul érzem magam, mert erről aztán mégsem beszélhetek. Talán csak annyit mondhatok el, hogy már nincs illat, de virág sem, és nagypapa sem beszél. Már nem tudom, hol van dédmama lelke, mert a szétesett udvarban, a fonnyadt paradicsompalánták között vagy húsz macska garázdálkodik.

A SZÖVEG ÖRÖME

Az azért mégiscsak bosszantó dolog, hogy nem olvasok verset. Mielőtt emellett az öblítő mellett döntöttem volna, elővettem J. A.-t, amiért P. J. megharagudott rám.

FÜGGELÉK A HC ELSŐ KÖNYVÉHEZ

Olyasmit írni, hogy hogyan ismerkedtek meg. Éppen azért, mert nem tudom. Édesapám, édesanyám. Nagypám, nagyanyám. Dédapám, dédanyám. Visszafelé, ameddig a szem ellát. Ameddig a tudat elér. Ameddig nem unok rá.

Anyám az ajtóban állt.¹ Ott állt hajdanán sokat. Nézelődött, akár-csak nagypám az elmenő népeket, járműveket. Általában sokan

¹ állni egy helyben és nem menni sehová nem jó nem szeretek visszeres lesz a lábam ettől félek még szerencse hogy nem vagyok stewardess mert akkor feszt kenegethetném a lábam a (itt a krém neve következik) -mel ahogy a reklámban láttam a tv2-n és én megértem hogy jó érzés ha a lábunkra nehezedő keménység vagyis a lábunkat páncélként befedő szürke színű kemény réteg a (itt a krém neve következik) hatására lepattan és jön a megkönnyebbülés de szerintem sokkal jobb ha nem kell semminek lepattannia rólunk ha alapból nem nehezedik ránk a lábunkra semmi főleg nem szürke fémszerű anyag és erről meg akartam kérdezni r apját mert ő steward és órákat repül és órákat áll szóval hogy használja-e (itt a krém neve következik) -t de r-rel már egy ideje nem beszéltem nyár van nyár röpke lepke száll virágról r pedig nyáron nincs velem mert elrepül amerikába az anyjához aki elvált r apjától aki viszont kanadában él és steward és talán használja a (itt a krém neve következik) -t hogy ne legyen visszeres a lába ne fájjon és hogy szép legyen formás sokat tornáztatja de ez már nem r apja hanem az anyja akinek állítólag szép lába van biztos nem áll egy helyben sokat mint anyám aki a kapuban szeretett lányként de egyébként most is

anyám még most is szeret kiállni csak jól titkolja mert szégyelli tudja hogy kinevetem

anyám hajnalban áll ki nézi a kelő utcát miközben én a jobb oldalamról éppen átfordulok a balra

jöttek: volt mit nézni. Hogyan klattyog végig az aszfalton egy levált cipőtalp. Ezt inkább hallani. De látni két kutyát is: egy nagyon egy kicsi ágaskodik. Anyám nézi a kutyákat. Hallja a cipőtalpat. (Esetleg még: csaholás.) Érti a szagokat (virágzik a hárs, egy teherautón csirkéket szállítanak). És akkor.

Apám nem volt proligyerek. Szeretett focizni, de erről sosem mesélt. (Egyébként is: fociról az anya, aki így, ezen keresztül látja a világot. Az ő világának határa a foci nyelvének határa.) A temetőkertben tavasztól őszig a környékbeli fiúkkal játszott. Nem játszott jól, tudom, mert apám ügyetlen, fizikuma sem egy sportolóé, de szeretett. Ő olyasmit is szeretni tud, amihez nem ért. Apám sok mindenhez nem ért, de sok mindent szeret. (A semmi a minden!) Ilyen a foci. Nézni nem, csak játszani, hogy végül leváljon a cipőtalp.

Hogy végül leírhasam: mint a kutyák, úgy ragad össze majd egy életre édesanyám édesapámmal, édesapám édesanyámmal.

ZSÁKUTCA Á LA AARON BLUMM

1.

Ezt olvasom: „*A szöveg magába csal, és már nem tudsz kime-
nekülni belőle úgy, mintha bent sem lettél volna. Zsákutcába ke-
rülsz, ahonnan csak visszafelé vezet az út. Addig kell menned,
amíg észre nem veszed, hogy már jössz. Bejöttél, de most már
menjél.*” És még, korábban: „*Addig mentem, mentem, mentem,
mentem, amíg észre nem vettem, hogy már jövök.*” Szeretem eze-
ket a kijövéseket. Hogy újra végig kell nézni – még egyszer, egy-
szer még! – ugyanazt. És szeretem – ha az én zsákutcámról van
szó – azt kiáltani: Bejöttél, de most már nem mehetsz! Még ha
tudom, hogy úgyis elmegy.

Anyám szerint nem tudnám elviselni, ha csak átsiklanának a szö-
vegemen. És ezen túl is elvárom, hogy legalább kétszer. Oda.
Vissza. Anyám szerint –

Nem folytatom. Nem ezt.

Azon gondolkodtam, de hiszen van-e egyáltalán valaki, aki sze-
reti az átsiklásokat. Önmagával kapcsolatban, mert persze én is
szeretek átsiklani egy unalmas ember tekintetén, egy pohár tejen,
a farmernadrágokon. Szoktam átsiklani, mint mindenki más –
de rajtam NE! És ne csak a testemen ne, hanem – és főleg – a
szövegemen ne.

Addig írtam, míg azon nem kaptam magam, hogy kezdek kijön-
ni. És ettől megijedtem. Én félős vagyok. Nem szeretem, ha ilyen

gyorsan: oda-vissza. Sokkal jobb, ha tovább tart. Állandóan osztokodom az idővel.

Anyám szerint –

el akarom kapni a betolakodót. Aki igazából nem is betolakodó, mert én hívogattam. Na anyám szerint ez: súlyos. Vagyis: pofátlanság. Én meg tudom, hogy igazából belőle meg az szól. (Ki beszél?) Akinek elkapták a grabancát.

Mentem, mentem, mentem. Nem folytatom. El-beszélek, mert tulajdonképpen azt akarom, hogy fusson a két szál. Néha érintkezzem, ajde. De ne sokat. Mondjuk én is félős vagyok. (Nem kísértet, de valami hasonló.) Ennyiben elintéztam, mert reagálás akkor is, ha nem pont arra. És miért is kéne pont arra? (Egyébként most nehéz. Kilökni egy kocsit, a mamát. Éppen ezért.)

Nem tudom, soká tart-e már. ~~Nem ettem az idén szilvát.~~

Éhes vagyok. Anyám szerint: csak magamról tudok írni. Erről meg az jutott az eszembe, hogy ha kivágjuk a „csak”-ot, és erősen megnyomjuk a „tudok”-ot, akkor egészen jó. Naná, hogy jó! Ezt csak azért írom, mert tudom, kifelé menet már egy kicsit unalmas. Ilyenkor kell azt képzelni, most jössz. Azaz mész. Be. És akkor ott van az újdonság. Egyébként pedig tudom, hogy így is, úgy is: van újdonság. Csak játszom a félőst.

Hát így.

2.

Az jutott eszembe, hogy igazából nem is arról van szó, hogy nem lehet eljutni sehova sem. Valahol mindig ott vagyunk, valahova mindig éppen odaértünk. De van olyan, hogy nem lehet tovább menni. És ekkor kell (ki)jönni.

Azt mondta nekem, hogy a legaggasztóbb az egészben a kell. És igazából nem mindenki szereti az erőszakot, ezt nekem is be kéne látnom. Nem arról kell (!) beszélni, hogy akkor most neked annyi, hanem hogy miért jó az, ha annyi. Ez sokkal humánusabb.

Ekkor gondoltam arra, hogy akkor most leírom, miért is jó bent maradni. (És aztán ne akarj kijönni!) Csak később arra kellett rájönnöm, hogy én inkább vagyok külsős, mint belső. Jobban szeretem vissza, mint oda. Vagy inkább így: a második mindig jobb, mint az első.

Azt mondja, hogy ezzel ő is így van. Az első tulajdonképpen nem is olyan jó – azaz az ismeretlenség szépsége visszaüt: a narratíva magával ragad. Ő is a történetre összpontosít elsődlegesen (ilyenkör a lehető legfogyasztóbb), az ingyenség a már valamennyire ismert, ismerős közegben valósul meg. A második alkalommal.

Tudja, hogy az első ezzel együtt mégiscsak meghatározó számomra. Ha nem jó, akkor nem lesz második. Akár zsákutca, akár nem. És tudja, hogy most ezt kell (!) majd olvasnia:

„Gyere, gyere, gyere be. Amíg mondom, gyere be.”

3.

Nem jött, pedig vártam. Az ágyon feküdtem, talán éppen Nádist olvastam, már nem tudom. Vártam, hogy megsimogassa a fenekem. Este volt, lehúztam már a rolót, hallgattam, hogyan kopogtatják a diófa ágai az ablakot. Ekkor már nem volt se kutyám, se macskám. A sarokban, a fotelra dobált színes ruhák közül kilógott egy banán. Még egy nappal ezelőtt raktam oda, meg akartam enni, aztán mégsem.

Szeretek fekvé olvasni, és közben a lábamat emelgetni. Néha megcsinálom a gyertyát, csak nem pont úgy. Néha terpeszt-olvasok, ilyenkor feszülésnyire nyitok. Én ágyban, párnák közt. Nem vagyok lusta, talán csak épp egy kicsit kényelmes. Ritkán török diót, de ha rávesznek, akkor jó sokat. Ilyenkor még diós kalácsot is sütök. Sok porcukorral a tetején, és miközben szórom rá, azt éneklek, hogy: „It’s a perfect day!”

Arra próbáltam rábeszélni, nem baj, ha mégsem simogatja meg a fenekem, míg olvasok, csak akkor helyette valami mást. Mondjuk a lábam, vagy rábízom. Döntsön ő, mert én igazából nagyon alkalmazkodóképes vagyok. Befogadó, emellett gyakran buta, és főleg nem lusta, hanem kényelmes. Egyébként már ott tartottam, hogy lyukat beszélek a hasába, de mielőtt jobban beleéltem volna magam, szerencsére csak rájöttem, hogy minek. És legfőképp, hogy nincs is itt.

Mint már mondtam, nem jött, és nem az fájt, hogy éppen nem, hanem, hogy én mondtam, „Gyere!”, ő pedig semmit. És így már nem volt jó arról beszélni, hogy ha már egyszer bejött, akkor többet ki nem, mert egyáltalán nem lett be, és ez nem rajtam múlt. Így aztán oly mindegy is, hogy az első, az oda, jobb-e a másodikonál, a visszanál. Az azonban már nem, hogy ezek után elővettem a kalapácsot és egy zsák diót. És pörfiktül éreztem magam.

A SÉTÁLÁS, AZ OLVASÁS ÉS A SZERETÉS FENE NAGY ÉRZÉSÉRŐL

„Sétálni evvel a könyvvel és olvasni, szerettem. Ekkor láttam magamat kívülről, és az, kit láttam, nagyon tetszett, szerettem.”

(Esterházy Péter: HC)

1.

Sétálni, olvasni és szeretni – három szó, melyek mindegyikét az utolsóval erősítem meg: szeretek sétálni, olvasni is szeretek és szeretni is szeretek. De valahogy egyszerre nem megy mindhárom.

Szeretek sétálni, hónom alatt a könyvvel, jó sok könyvvel nem, mert az már nehéz, kipotyoghat, elszórhatom, szűrhatja a hónom alját, vagy egyszerűen elzsibbad a karom az erős szorítástól, mert ha sok van, akkor szoríthatnék is. Szeretek sétálni, általában nem egyedül, mert nem szeretek hallgatni, ahogy azt sem, ha nem szólnak hozzám. Ha nincs társaságom, mindig attól félek, hogy végül elkezdek beszélgetni önmagammal, hogy a fejemben zakatoló gondolatokat kimondom, szóval hangoskodom, akaratlanul, és ami még rosszabb: számomra észrevétlenül. Sétáláshoz kényelmes cipőt kell viselni, mert igazán bosszantó, ha egy törés vagy egy – akár még feszes, akár már kifakadt, akár víz-, akár vér- – hólyag áthúzza a számítást: értsd: ha haza kell menni vagy le kell pihenni előbb, mint ahogy azt elterveztük.

Szeretek olvasni, főleg könyvet, általában vaskosat, de nem túl vaskosat. Mondjuk legyen négyszáz oldal vagy akár ötszázban is kiegyezhetünk, de annál több szóba sem jöhet. Ehhez képest olvasok hétszáz oldalasakat is, de azokat nem szeretem. Általában fekvéssel olvasok, sétálva nem szeretek, és nem is értem, miért sétálnék könyvvel a kezemben, szemem a könyvön, szó-

val azt olvasva. Egyébként az ilyen felelőtlen olvasók okozzák általában a legmulatságosabb közlekedési baleseteket. Például egy felkészületlen homlok találkozása egy érdes fával vagy egy hideg fémcsővel. Ezek nem szép és – azt hiszem, ebben is mindenki egyetért velem – nem is csodálatos találkozások. Fekve olvasni azért jó, mert akkor legalább nem görnyed a hátam, nem kell attól félni, hogy hát én bizony púpos leszek, de ha leszek, majd senkinek se kellek, úgyhogy fekszem, a könyv a mellemen, s ezek után igazán belátható, miért nem jó a túl hosszú könyv. A folyóirat nem alkalmas a fekvő olvasásra, mert túlságosan puha, általában könnyen hajlik, nyaklik, éppen ezért megterhelő.

Sétálni egy konkrét könyvvel. Evvel, csakis evvel szeretek. Hónom alatt, mert mellkasomhoz csak akkor szorítom, ha a birtoklást nyomatékosítani akarom, vagy ha szeretném, ha a velem szembejövő látná, hogy mit olvastam, olvasok, netalán fogok olvasni. Az evvel lehet egy állandósult konkrétság – ebben az esetben egyfajta ereklüként vagy bibliaként működik – de egy mindig újabb és újabb tárgyra vándorló, kijelölő pozíció is lehet – s hogy ebben a pillanatban melyik könyv az evvel, ez vagy a divattól, vagy a kelltől, vagy az ajánlástól stb. függ.

Szeretni is szeretek, mert ilyenkor megtelik a szívem, madarat lehet velem fogatni, és azt hiszem, ilyenkor szokták még a pillangószárny-verdesést is – kizárólag hasban – említeni. Ha szeretek, tetszelgek ebben az érzésben, ezért van az, hogy legszívesebben mesterségesen is előidézném. Sokszor. Ezért viszem például a könyvet sétálás közben a hónom alatt, és ezért nem rakom a táskába, holott az elég nagy.

Olyan ez, mint amikor a szembejövő én vagyok. Látom a lányt, hóna alatt a könyvvel sétálni és szeretni. És ilyenkor nagyon örülök, minden nárcizmustól függetlenül, mert ekkor a másik tekintetében látom önmagamat, és a másikként örülök a lány (aki csak mellelég én) fene nagy jó érzésének. Mert azt hiszem, fene nagy jó érzés ez, persze.

Hogy az apropó világossá váljon: az evvel egy Szenteleky-könyv volt, és nem a divat miatt – főleg, mert manapság nem divat vajdasági magyar irodalmat olvasni, pláne nem a századelőről, a kivétel Kosztolányi és Csáth pedig erősíti a szabályt. A kellés és az ajánlás egyszerre jelölte ki az *Isola Bellát*, és azért nem verseskötet lett, mert inkább vagyok próza-, mint versolvasó. Egyébként számomra jobbra sikeredett, mint a Szenteleky-versopus. Kisregény, éppen elég rövid, azaz jó, hogy nem lett hosszabb, és zöld a könyv borítója, de ha leveszem, okkersárga. Szeretem, ha a védőborító és a kemény kötés színben és mintában eltér egymástól, mert akkor variálhatóbb, öltözékemhez könnyebben illeszkedő. Az *Isola Bella* egyszínű, nincs rajta minta – ez még jobb, mert a mintás nem minden esetben illik a mintáshoz, én pedig előszeretettel hordok mintás ruhát. A zöld és okker a természet színei, éppen ezért a város zajától mentesebb, fás, parkosított övezetekbe jártam, Szentelekyvel a hónom alatt, sétálni. Ráadásul itt még a mellkasomhoz is szoríthattam, mert általában gyerekekkel találkoztam, akik vagy nem tudnak olvasni, vagy nem érdekelte őket, hogy mit és miért szorongatok.

Szegeden Szentelekyvel járni az utcákat: nem ciki, de legalábbis furcsa, s ez nem amiatt van, mert Szentelekyt ciki lenne olvasni, hanem mert nem tudják, hogy ki is az a Szenteleky, s tegyük ehhez még azt is hozzá, amit a Kant-tanárom mondogat: az embereknek minden gyanús, amit nem ismernek. Éppen ezért gyanús az az ember, aki Szentelekyt birtokol, szorít a mellkasához, gyanús maga Szenteleky is. Azonban, ha a *Harmonia Cælestis* ruhámhoz csöppet sem illő, a mintakavalkádtól elütő lovacska, hintós, vadászatos, falliocentrikus kötetét szorongatnám, akkor fel se tűnnék. Szóra se méltatnának, hiszen ez olyan természetes, divatos, vagy ha méltatnának, akkor is elismerően. Nem lennék gyanús. Úgy látszik, a rendszert bomlasztom, ha Szentelekyvel járok, hiszen a neve neki is y-ra végződik, mint

Esterháznak, nemesi hangzás, illetve az *e*, *s* és *t* hangzók egyezése miatt hasonlatos a kettő – ami pedig az elfogadotthoz, az ismerthez mint nem ismert és nem legitim hasonlatos, hát az legalább kétszeresen is gyanús.

Gyanús szerzőt olvasva én is gyanússá váltam. Hiába húztam az okkerhez vöröset, a zöldhöz narancsot vagy barnát. A parkok, a szaladgáló kutyák és játszó gyerekek között a környezet magába szívott, a városban viszont szinte világítottam. Mégsem bántott a dolog, mert tudtam, hogy valahol azért mégiscsak egy Szép Sziget vagyok. Néha okker, néha zöld, de mindenképp szép, és mindenképp örül.

D.

*„örülj inkább, örülj, hogy kezemben papírkard,
s a vér, mit azért tagadhatatlan ontok: paradicsomlé,
és egyáltalán: te: itt csak nyerhetsz”*

(Esterházy Péter: Daisy)

Írom: így akarom kezdeni, direkt, hogy végül én is eljussak a boldogsáig. Beülök, mellettem két kellemetlen alak (úr), az egyik valami intellektüel, talán Goethe-kutató, látszik a fején. A másik alacsony, látásból ismerem, a kezét tördeli. Innentől fogva már se ki, se be, áll a színész is már, nekem meg ülni kell a végszóig, mozdulatlanul. Nem tudok, fészkelődöm, a két alak (úr) nézeget, egyre csúnyábban, nekem meg izzad a tenyerem, törölöm a pöttyös szoknyámba, nem segít, vörösödök. Izzad a lábam, izzad az egész testem, már megint így jártam. A színész lejön a színpadról, még idegesebb leszek, maradjon fent a helyén (ott), ne közeledjen hozzám. (Szereti Ön Grotowskit?) Ide jön, rám néz, az mondja: örülj. Nem örülök. A két alak (úr) továbbra is néz, pislog, nem ért, már megint otthon kellett volna maradnom. A Goethe-kutató megbökö, azt mondja, nyugodjak meg. Ez csak színház, ezek színészek, ez kitaláció. Nézek rá, most én pislogok, küldeném a fenébe, engem csak ne nyugtatgasson, és különben is, ezek szerint azért ült ide, mellém, hogy mindent elrontson. Kezdek megnyugodni, ez nem jó. A színészre koncentrálok, a szagokra (földszag van), a hangokra, és örülök, mert megint elindul, de most nem izzadok, hanem remegek. Fázok. Didergek a két alak (úr) között, azok talán néznek, én már nem is tudom, nem is tudhatom, mert innen már nincs, nem lehet visszaút, egyenesen haladok előre. Ez nem színház, ez nem színész, ez nem kitaláció. Ez véresen komoly, gondolom.

Az alacsony alak (úr), a kezét tördelő, a taps közben megértően nézeget felém. Már érzem, még egy tenyérösszeütés, és hajolna

felém, mondaná, hogy nekem most ugye katarziszom volt, de hát erről mesélhetne sokat. Nem akarom, látja az ellenséges arckifejezésem, de nem foglalkozik vele. Elhívna egy sörré, és arról beszélne, hogyan hat a nézői szubjektumra a színdarab, miként azonosul a színész által megformált szereppel, miként éli így át, tulajdonképpen egy másik által, egy másik emberre áthelyezve tudattalanjának késztetéseit, a különböző elfojtásokat. Megtudnám, hogy az alak (úr) entellektüel, és az élet minden területére alkalmasnak tartja a freudi elveket. Megdicsérné a pöttyös szoknyám, majd megállapítaná, a színház tulajdonképpen az a bizonyos kanapé, ahol azonban nekünk, nézőknek nem kell beszélnünk, mert helyettünk a színész elmond és megmutat mindent. Egy ilyenfajta azonosulásban tehát az a szép (vagy a jó, most hirtelen nem tudom, melyik melléknévet használná), hogy erre az időre minden felelősséget levesz a néző válláról. Úgy éli át a benne megbúvót, illetve úgy hívja a felszínre, hogy közben az ő személye nem sérül. Ez a másikba való áthelyezés pedig azért valósulhat meg, mert a színház a nézővel képes elhitetni arra a rövid kis időre, hogy az, amit lát, nem illúzió, hanem maga a valóság. Ekkor jutna eszébe az alacsony alaknak (úrnak) a valóság és illúzió közötti szembenállás platonikus hagyománya, majd ennek kapcsán megemlítené, hogy az illúzió a valósághoz képest mindig mint valami másodlagos és értékhiányos jelenik meg. Azon mosolyogna, hogy Platón ki nem állhatta a művészetet, mert azt az utánczás utánczásának tartotta. Ehhez képest Schopenhauer (aki, akárcsak Platón, a valóság illuzórikus voltát hangsúlyozza) a kiutat ebből a látszat-világból a művészet lélek-nemesítő erejében látja, amely tehát képes az embert folyamatosan nyughatatlan-ságba hajszoló akaratot és kielégíthetetlen vágyat megzabolázni, kvázi-kioltani. Az alacsony alak (úr) arra utalna, hogy tulajdonképpen a színház a világ kicsiben, ezt már nem, nem Schopenhauer, ezt ő mondaná, valójában az élet egy nagy színdarab. Ez ismerősen hangzana, de nem szólnék, hallgatnék. Itt jutna el a mesélnivalójában oda, hogy én biztosan azért

járok színházba, hogy könnyítsek a lelkemen. De ne felejtsem el (és itt a mutatóujját fenyegetően felemelné), hogy ez nem lehet egyszerű szórakozás, élvezet, hanem hatalmas nagy felelősség embertársaim, az egész emberiség irányába. Néznék, fészkelődnék, kínosan érzem magam. Nem érteném a dolgot: az előbb még azt mondta, az a szép a színházban, hogy úgy élheti ki magát az ember, hogy közben nem sérül, hogy leveszi a válláról a felelősséget. Azon gondolkodnék, már megint nem értek semmit, túl sokat ittam, és hogy is merek ezek után bármit is gondolni, mondani véleményt, főleg színházról. De az alacsony alak (úr) értetlenségemet észre sem véve folytatná: Mert mi történik valójában? Itt visszatérnénk Freudra, a kanapéra, a terápia-színházra. Szó esne a színház társadalomjavító szerepéről. Ez tulajdonképpen felhívás is: a művészet, az alacsony úr véleménye szerint, nem lehet *l'art pour l'art* jellegű. Minden metafizika, minden esztétika végül társadalmi kérdésbe kell hogy torkolljon. Beszélne Sartre-ről, ekkor eszembe jutna a marxizmus, mosolyognék, ő pedig azt hinné, egyetértek, a választás, a választás igenis felelősségteljes tett, az egész emberiséget választjuk meg, és mindezt egy fikció keretén belül. Oly módon tehát, hogy, és itt megigazítaná nyakendőjét, maga a cselekvés, az ítélet nagyon is valóságos lesz. Ekkor jutna eszébe a brechti színház, és azt mondaná, sohasem tud a néző kívülálló maradni, mert beülni és nézni annyi, mint a részesévé válni, elhinni, hogy igaz, hogy nem lehet másképp. Ezért szorongok én, szerinte a színházban, de ez a szorongás, ó, nem, nem, nehogy félreértsem, ez nem negatív, gondoljak például arra, hogy Kierkegaard mit mond erről. De most ebbe nem is akarna belemenni, a lényeg, hogy nem negatív, hanem: éppen ezért is szúrt ki magának. Mert kiszúrt, és itt most elnézést kérne a pongyolaságáért, de most meg kell vallania a színtisztát: szereti az olyan nőket, akik a színházba ülve elveszítik az otthonosságukat. Itt megijednék, és, ó, hát nem szoronganék, hanem félnék, tőle, és nem azért, mert kikökkentene bármiből is. Nem folytatom. Ilyent nem lehet, nem szabad, nem élhetek át.

Azt írom, hogy a kis ürességen, melyet színpadnak hívhatunk, hajlong a színész, én tapsolok, a két alak (úr) mellettem szintúgy. Az alacsony felém néz, megértően, mindjárt jön a katarzis-duma. Hát nem. Nézek rá, vigyorgok, nem, nem is vigyorgok, röhögök. A képébe. És jön D., integet felém, én pedig elmondanám neki, hogy az jutott az eszembe, hogy a színházat jól kitalálták. Hogy beülsz, és aztán tulajdonképpen jól kiröhögnek. Hogy nem is történhetne ez másképp, ha az ember ennyire komolyan veszi önmagát. És itt, itt egy picit kacsintanék is D.-re, mert már én is beavatott vagyok, és folytatnám, hogy tulajdonképpen mindig ki kell röhögni azt, aki túlságosan komolyan veszi magát. A valóságnak pedig túlon túl nagy szerepet tulajdonítunk. Éppen ezért a színház, magával az illúzióval kiröhögi a valóságot. Ha nem félnék attól, hogy olyan leszek, mint az alacsony alak (az úr), azt mondanám, röhögjük ki a valóságot, helyett azonban ránézek D.-re, és azt mondom (ez már tényleg nagyon a vége, és nem gondoltam, hogy éppen ez lesz): boldog vagyok.

HA NEM VIGYÁZOK ELÉGGE A PÉTEREKKEKEL

*nádas p.-nek
meg egy kicsit e.
péternek is*

büdös van mert megint befosott és büdös van kétszeresen is mert a szöveg is bűzlik (a szarról szól pedig nem arról akart én jobban szeretem a vért de aztán egész nap őt olvastam és most mikor leültem ide a gép elé már minden csakis róla szólhatott nem tehetek róla akarom mondani: bocs elnézést nézd már el ezt nekem)

a szöveg is büdös vagy legalábbis büdös volt eddig mert arról szólt hogy akkor *viszont már minden csurgott és kenődött akár egy brutális gyilkosság után a vér* és az jutott eszembe hogy inentől fogva megnyugodhatok mert a befosás valójában olyan mint az elvérzés csak az előbbibe nem lehet belehalni és én ekkor de tényleg csak azért nyugodtam meg mert szeretem a szövegben a vért noha viszolygok már a látványától is olyan ez talán mint a borzongás ~~mert az sohasem teljesen valami negatív~~ és borzongással a lelkemben vártam hogy mi jön ezek után és arra gondoltam tudom hogy *az egész szöveg egy nagy kaka úgy ahogy van* szar vagy inkább fos mert ami egyszer bement annak ki kell jönnie a természetben körforgás van tanultam természetórán és néztem az ábrát hogyan lesz a szervesből szervetlen majd újra szerves és már akkor tudtam amit egyszer beveszek azt az úristen sem gátolhatja meg hogy kijöjjön és most miután már egy kicsit eszegettem érzem hogy csikarnak a beleim és attól félek itt mindjárt minden csurogni fog mint amikor a lábszáron de éppen időben ér ki a fürdőszobába és mielőtt látnák a nyomot már ott áll a kádban engedi magára a vizet és persze már a mosógép is mos és itt ezen a ponton ijedtem meg egy csepptel mert akkor így ennek nem sok értelme van hiszen a lényeg a nyomot hagyás és ezért én

nem sietek a fürdőbe pedig érzem és szinte már haldoklom még
ha ebbe tulajdonképpen bele nem is fogok de arcom már torzul
miközben még utoljára azt kell hogy mondjam

NEM SZORÍTHATJUK KI NYOMTALANUL A SZÖVEGBŐL
A PÉTEREKET

HANGOT AD

„Úgy szeretnék írni is, mintha tulajdonképpen hallgatnék.”

(Pilinszky J.)

1.

p kiskanalával kezdődött minden vagyis azzal hogy a kabátom zsebében egy kulcsosomó néhány elhasznált zsebkendő és egy forgalomból kivont kétforintos társaságában ráakadtam

már rég megfeledkeztem róla p-ről és főleg arról hogy egy jól sikerült kávéházi est után szinte a pincér szeme láttára a zsebembe dugtam

írhatnám azt is igazából arról van szó hogy szeretek egy verset amiben az ottó az abbáziában ül egy pesti kávéházban (mert ott a közelben van az oktagon) és lát egy nagykabátot amint egy kiskanállal egy csésze feketét keverget¹ és pilinszky meg az én esetem csak a későbbiekben illeszkedett idomult a vershez mert másképp nem lehetett elviselni azt a méregető tekintetet egy hatalmas férfi finomságát

azt szerettem ahogy egy nagykabát egy kiskanállal keverget egy feketét de nem issza (meg) mert talán szívdobogást kap tőle szóval nem ihatja de legalább ott gőzölög előtte legalább kavargathatja hogy talán tényleg annyira kihűljön hogy szinte jéggé fagyjon fekete ebonittá

¹ nem akarom elmesélni *pilinszky kiskanalát* mert attól félek én lehagynám azt hogy ezek a jugók még a szocreál fém kiskanalákat is ellopják noha tudom hogy ügyes megoldás az ahogy a pincér nem érti hogy ez nem egy egyszerű kiskanál hanem pilinszky kiskanala

fekete tóban fürdött egy kiskacsa míg a víz be nem fagyott s most csőrével karistolja a jeget ahogy karistolná kiskanálával mint korcsolyájának élével pilinszky is de az ebonitról elsődlegesen mégsem egy véres felsértett száj vagy sebzett csőr jutott eszembe hanem a rúd illetve az ahogy selyemmel dörzsölve elektromossá válik hogy a kis papírdarabkák a kávé mellett kiszóródott kristálycukorszemcsék a levegőbe emelkednek hogy végül a fekete kávé-rúdhöz tapadjanak

az jutott eszembe hogy talán p sem kávézik akárcsak én de szeretem az illatát (nemcsak a főtnek hanem a frissen pörkölt kávészemeknek is) és éppen ezért kikéri de nem issza csak keveri felkavarja az alját hogy erősebb legyen az illat hogy végül kihűljön megfagyjon ráfagyjon egy kanálra rúd legyen és elektromos

ott ülne az abbáziában egy nagykabátban örök kavarással és én félnék hogy mi lesz ha éppen akkor érzem amikor már megfagyott mi lesz ha az ebonitrúd mégiscsak magához vonzza a kristályszemet és mi lesz ha csak úgy fogom magam nem félve a pincér tekintetétől fogom magam s ellopom pilinszky kiskanálát

2.

elloptam p kiskanálát

késő volt már a villamosok sem jártak én pedig messze laktam vagyis elég messze ahhoz hogy inkább zárásig (netalántán hajnalig a kávéház előtt egy padon vagy az aszfalt kövén ülve nem félve a felfázástól mert nyár volt még éjjel is eléggé meleg) maradjak hogy azután lesz ami lesz alapon hazaérjek

nem arra vártam hogy összefussak valaki ismerőssel és megkérjem kísérjen haza hiszen nem akartam ismerős arcot tekintet

(nem akartam hogy nézzenek hogy nézve legyek) ezért is ültem az abbáziába (este érkeztem de kávé én sem rendeltem akárcsak tolnai néztem a cápauszonyokat és opatijára gondoltam meg arra a nőre akinek a szobránál anyáékkal első nyaralásom során lefénnyképezkedtünk) és csak az utolsó pillanatban szóltam neki jöjjön ide az abbáziába (tekintete tapadjon a cápauszonyra combjában érezze a harapást ahogy az a nő érezhette) akkor amikor már úgyse tud

anyám attól félt kleptomániás leszek mert megtalálta zsebemben azt a szocreál fémkanalat amiről azt írom hogy p-é volt noha anyám igazából nem az a félős fajta² a kleptománia is onnan jött hogy hirtelen egy pillanatra kitisztult az agya mint ahogy tavasszal szokott kitisztulni az ég³ hogy aztán végül ismét a teljes sötétségbe zuhanjon vissza

² valójában anyám nem fél mert nem az a fajta ahogy anyám egyéb más specifikummal sem rendelkezik hiszen fejéből kitörlődtek a gondolatok ahogy a sok használatból szép lassan lehangelődik a zongora is hogy végül már inkább kellemetlen mint kellemes legyen hallgatni

éppen ezért taszítom de taszítja ő is önnönmagát a meg nem szólaltatás azaz az elnémítás állapotába

anyám számára tehát már semmi sincs és semmi se volt és nem is lesz ahogy anyám önnön létéről se tud

az hogy anyám feje üres belül egy véglegesített kussolásba zárja őt mely kussolás a cselekvő képtelenségéről illetve a gondolat és éppen ezért a beszéd hiányáról tesz tanúbizonyságot

anyám így válik önmaga számára egyfajta nem-létté míg a másik számára létező marad azonban egy olyan néma tárgy mely elveszítette alanyiságát mely csak a másikért van és kérdéses hogy egyáltalán valaha hangot kaphat-e

³ anyám arca szederjes nem égszínké és kékítőt sem old az ég vizébe ahogy a haját is vörösre festi nem úgy mint nagymama aki kékítő samponnal mossa hogy inkább ősies mint sárgás aranyos legyen

akárcsak a tolnai-versben a pincér úgy ebben az égszínkéek pillanatban anyámat is maga a mozdulat a tett foglalkoztatta és nem az eszköz mely a személyre utal azaz a lopás mint olyan elhomályosította a kanál ideáját és ezen keresztül (pedig ez lenne a legfontosabb) magának pilinszkynek a személyét

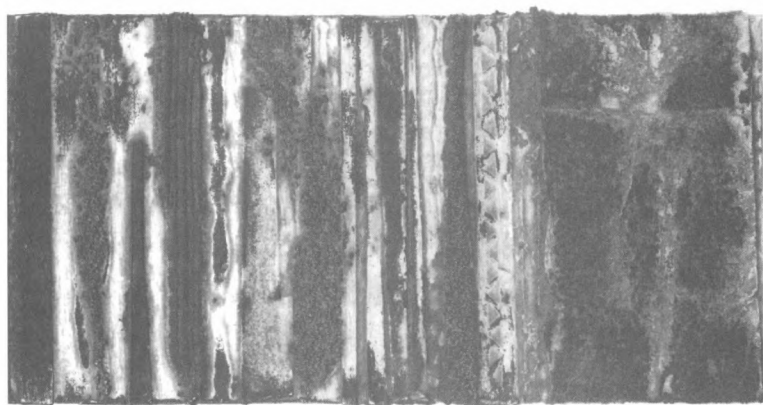
és én tudtam nem leszek kleptomániás bár minden egyes számomra mozdítható és elérhető tárgyat amihez p-nek köze volt és amihez p hozzáért elemek

zsebembe mélyesztem hogy végül maguk az eszközök melyek p-re a birtokosra utalnak ne csak utaljanak ne csak jelek legyenek néma jelölők hanem végül azonosuljanak magával a jelölttel p essen egybe eddig néma most azonban már élő beszédes tárgyaival

WITTGENSTEIN KONTRA TANDORI

ha nyelvtelen a nyelv
akkor világod is világtalan

NEM JÓ
NEM ÖLTENI TESTET

(H)IMPRESSZIÓK

1.

kimegy majd belőle a vér ahogy a folyó is elhagyja a medrét és a szarvasok a hegyekből hiába mennek le inni a partjához már csak hült helyét találják szomjúhoznak és patáikkal a kiszáradt földet kaparják

ó csak még tíz méter kellene lefelé aztán feltörne és körbefröcskölné a legvénebb szarvas agancsát

nemcsak a föld hanem az ég csatornái is megnyílnának nem lenne felhő nem lenne színültig megtöltött dézsa sem csak egy óriási lyuk meg egy permetezőkészülék és nem kéne maszk arcvédő sem mert szeretem ahogy az eső az arcomra permetez miközben az ágyban fekszem és a kossuth szól mert állandóan kell a rádió figyelem az időjárás-előrejelzést és már egy nappal a zivatar előtt feszülésnyire nyitom a lábam kitárom az ablakot penészszag van meg rothadás és elázott a parasztbiblia

és kimegy majd belőle a szusz is ahogy huszonegy grammal könnyebbé válik a test és összepréselődik a váz amikor a szemétbontó összezúzza

ó hallgasd a fém roppanását ahogy a merev matéria enged a külső erőnek

2.

5 óra 31 perckor kelt fel a nap

(ezt nem tudhattam talán ekkor fordulhattam a másik oldalamra ha forgolódom egyáltalán)

és 10 órára már pofátlanul körberagyogta a házat nem szeretem ha ennyire tolakodó a kert fái szembeszállnak vele takarják az arcom de a szemtelen sugarak átfurakodnak az ágak között a lombok résein a beton száraz és tűzforró egyébként éjjel az eső is esett hallottam hogyan koppannak a cseppek az ablaküvegen hogyan döngöt kaput falat (ablakot-testet) a szélvész s talán még be is engedtem volna törni-zúzni ha nem gondoltam volna nővérem egyhangú szuszogására gyöngé testére csak őt féltettem

nem arra gondoltam hogy fákat kéne kicsavarnia arra viszont talán igen hogy cserepeket dobáljon le a tetőről mert akkor végül nem maradna felül semmi csak a csillagos ég meg a jóisten őrző tekintete s akkor már tényleg arcon permetezhetne és addig permetezne míg át nem nedvesítene tiszta lucsok lenne az egész testem majd az ágyam és esne míg tengerré nem lenne az egész szoba

mégis van tengerem lám mégis

amiben halak úsznak nem cápák nem maximum ráják még elektromosak is amik néha megrázzák a kis halakat de ehhez azok már hozzászoktak és az én tengeremnél nem lehet horgászni s úszni sem nagyon csak kavicsokat szedni az elpusztult kagylók héjait szedegetni vagy a homokba fúrni a talpad ugye süt

jó volna telerakni a könyvespolcot kavicsokkal hogy a polcokat lehúzza a súly minden egyes falapocska meghajoljon hajbókoljon a könyv- és kavicsrengetegben

éjt nappallá téve hordanám a köveket görgetném magam előtt és a napokban titokban megdézsmáltam a szomszédék sóderját mert a tengerem nem ad ahogy nincs kagylóhéj sem homok csak rájuk úsznak naphosszat egyik partjától a másikig és a macskám ma fogott egy szitakötőt de nem tudtam leellenőrizni hogy mandelstamnak igaza volt-e vagy hogy egyáltalán átnéz-e szemén isten hogy isten egyáltalán van-e s gukkerol-e mert csak egy pillanat volt ahogy ráugrott ahogy két mancsa közé fogta ahogy már csak a két szárnyvég lógott ki bajsza alól csukott szájából

3.

már mondtam hogy nem láttam a diótörőt és csak elképzelttem a táncosnő rózsaszín tűtűjét az apró fodrocskák alól kivillanó térdhajlatokat a combokat lopva körbeölelő túlt az érintések megtörtségét ahogy a mozdulatok eltávolítják egymástól a bőrt és az anyagot¹

¹ csak állni kéne egy helyben vagy ülni egy széken sokáig mozdulatlanul majd néha kilendülni ebből az állapotból megtörni egy rövid ideig tartó lábkalimpálással kéztördéssel

és képzelődni kéne mondjuk a még soha-sem-látott táncosnőt (el) ahogy a sok kis fodor etc. etc. ahogy kivillan etc. leheletnyi ugrás következtében

és rá kéne szánnom magam arra hogy ott egy helyben állva vagy a széken ülve egy picit forogjon a világ (kilendüljön a ~~középpont~~ hogy én lendüljek ki) hogy leszédüljek hogy a fájdalomtól elordítsam magam hogy ne legyen ez az örökös néma semmittevés hanem legyen élet úgy ahogy éppen akarom minden következményétől lelkiismeret-furdalás nélkül

hogy az apró szökkenések után ne csak a térdem hanem a combom és néha (ha nagyon akarom) az ölem is kivillanjon

kíváncsi lettem volna milyen ha felhasítják hogy milyen gyorsan
vörösödik ki a szoknyácska milyen gyorsan szívja tele magát a
tüllöcske majd a végén hogyan növekszik meg egy cseppecske
hogy aztán sok száz kövesse őt hulljon a színpadra hogy a desz-
kák közé beszívárogva is kis tavacska gyöngyöződjön

talán nemcsak az lenne hogy egy könnyed motiválatlannak tűnő
mozdulattal átugorná mintha mi sem történt volna talán nemcsak
az lenne hogy megvonná a vállát és elmosolyodna hanem lábát
megmártóztatná hogy végül ott ropná a táncot tocsogna a vérben
és fájna neki ez a tánc ahogy nekem is fáj ahogy elképzelem a
kisebesedett bokát a hólyagos talpat lábujjat

a hús húst érint a vér vérrel vegyül és a kertünkben levő diófa
levele megint hullik

minden ősszel már előre érzem szinte már tudom hogy rám fog tör-
ni az az érzés aminek horizontját a fájdalom a tűrés és a tánc mind-
halálíg fogalmak mentén lehet definiálni mégis annak hirtelensége
miatt váratlanként és valami megmagyarázhatatlanul újként élem
meg a nyers hús és a balettcipő képét illetve a kettő közötti relációt
mely a vénasszonyok nyara utáni avarhullás következtében tuda-
tom legeldugottabb szegletéből kerül fel a felszínre

és ilyenkor azt is érzem hogy diót kéne törni hogy sercegjen fo-
gam alatt a bele

a nyelvem hegyére gyűjteném a fehér pépet kezemmel galacsint
gyúrnék belőle és betömíteném a táncosnő réseit hogy a kis bugy-
borékoló erecske többé már ne festhessen szoknyát

FEHÉRRE MESZELVE

sziveri jánosnak

kis acélsípok szóltak bennem
vagy pici réztrombiták trombonok persze
amikor félúton a tanyára menve
megláttalak

számot vetni nem szégyellek
talán nyár vége lehetett mert
a tarló szúrta már a talpamat
mint egy sziveri-versben
meszeltél csak elmeszeltél
és én sokáig néztelek
néztem kockás vászonnadrágodban
domborodó feneked
néztem hogyan mártja bele
a meszesvödörbe kezéd az ecsetet
majd nyúl a fal felé

nyúltam volna feléd én is
levertem volna ecsetedről a felesleget
hogy a falon a festék egyenletesen kenődjön el
ne legyenek csomók csak elvakító fehérség
szétszedtelek volna éjjel titokban
míg anyáink alszanak kutyáink a házat őrzik
remélve hogy kegyeid elnyerem
a nadrágodba csúsztottam volna tenyerem

a tarló felsebezte a talpamat
az apró lyukakon át bemásztak
bőröm alá a hangyák
felmásztak combom tövéhez
csiklandoztak

a meszelőt aztán mégiscsak a földre dobtad
húsod húsomba csusszant

A SEMMI KAPUIN DÖRÖMBÖLVE

1. hal-halál

a tengerekből eltűntek a halak üzenték a tengerészek akik bejárták már a világ nagy vizeit az óceánok többé nem morajlanak felszínük csendes nincsenek viharok

(nem hallom a szelek zúgását mondd mi ez a mérhetetlen nagy csönd honnan indul és hova tart hogy egyáltalán tart-e valahova van-e folyamat vagy csak egy örökös változatlan a semmi állapota ez)

és tengeri szörnyek

a síkos hátú kígyó testéről a kis algákat nem eszi le a bálna mert már nincs aki a világ végén elállja az utat nincs aki egyben elnyelje a hajókat

így nem lesznek tengerparti özvegyek és árvák vagy pártában maradtak a világ vége meglátható amin túl már tudják hogy nem a titok van a belepő homály hanem a köd hajnalra felszáll és a sík víz végül földbe ütközik

a világ végén ó a világ végén újra kezdődik a világ hogy újból föld legyen és ha a karavánok azt is átutazták újból víz lesz hajót kell újra ácsolni félni a síkos hátútól hogy aztán a családok egészben maradjanak hogy aztán mégse legyen ott semmi még egy aprócska ponty sem

azt mondják hogy a világ a semmi közepén egzisztál de ebbe a semmibe nem lehet kitörni az ember állandóan a világban benne kell legyen

(belerakták és onnan már nincs kiút)

csak a csönd állapotában érezheti a világon kívül levő semmit és
nincs hajó nincs kocsí ami elvihet oda

bár visszajönne a síkos hátú mert akkor lenne bálna lennének
algák és talán újra benépesülnének a nagy vizek a világot újra
ellepnék a kopoltyúsok akik ha kimásznak a földre először csak
csúszva-mászva meggátolnák a világ ~~ember~~ általi birtokbavételét

újra elképzeltetetlen lenne túllépni a homályt
noha továbbra is ott mosná a világ végén az óceán a partot az
újabb világ kezdetét vagy magának a világnak a folytatását de az
~~emberek~~ nem látnák nem szembesülnének a titokkal melyre ha
fény derül összeroppantja őket

mert az ~~ember~~-szeme elől rejtve kell maradnia a vizet elválasztó
föld és a földet elválasztó víz egymást követő egymást megsza-
kító de a folyamatot le nem záró sorozatának ennek az annyira
természetes mégis az ~~embert~~-rettegéssel eltöltő ciklikusságnak
annak hogy a semmi állapotába kitörni nem lehet

a csönd nyomasztó szólama éppen elég kell legyen neki

2. vadászat a halak után

mondom még egy fia pontyot sem találtak így aztán éheztek a
nagy hajóúton

jó lett volna egy zsírosbödön bálnazsírral amit kisüthettek volna
és ha nem is zabálhatták volna degeszre magukat de a gyomruk
martaléka lehetett volna egy-két kisebb-nagyobb bálnatöpörtyű

nem szeretem a töpörtyűt de á igen

halat süttött a palacsintasütőben már ott volt az olaj az asztalon a fagyasztott filé a konyhából fél szemmel a tévét nézte épp lazacok úsztak felfelé a pataokban útjukat medvék állták kinyújtotta kezét majd bele a tálba hogy a körmök végül a fagyos húst érintsék

nem hittem hogy képes lenne rá hiszen tudta irtózom attól ahogyan pórusaimba mélyen beleivódik az olaj égett szaga
nem hittem hogy elfelejti most nem ehetünk halat mert ez most kincs ritkaság amit csak egy különleges alkalom asztalán tálalhat fel a figyelmes kéz

hiszen a napokban a folyókból eltűntek a halak a tengerészek is azt a hírt hozták hogy a távoli vizeken hajózásukkor majd éhen haltak mert nem volt mit kifogni megdöglöttek biztos a nagy halak is a cápák meg bálnák pedig nem lehet szó itt halálról mert nem úszkáltak a vízen tetemek halszállkák

mintha egyik napról a másikra felszívódtak volna talán elúsztak a levegőben mint kusturica hala az arizonai álmodozókban meséltem neki de a múlt apró története nem emlékezett a filmre még a harmonikás lányra sem ahogy cigivel a szájában vékony fehér kombinében csontos combjára és térdére rakja a hangszer és a bolondulásig játszik

már rajtam volt a ruha és kalapot is vettem de még az oltár előtt á felé fordítottam a fejem láttam zavartan tekint rám nézi félrefordított fejem és arcomnak jobb oldalán levő mindkét szemem

hogy oltárnál hagynak már tudtam gyerekkorom óta homlokon nagyanyám csókját azt az elmaszatolt rózsás billogot csak ő és én láttuk senki más mégis egy idő után az utcán összesúgtak mögöttem

abban az időben nem ettem húst és a bevásárlóközpontok élelmiszerrészlegén kerestem az akváriumokat és bennük a dülledt szemű tátogó halakat de nem találtam semmit eltűntek mintha a föld nyelte volna el őket de ezt már írtam azt viszont még nem hogy á-val csak évek múlva találkoztam akkor amikor már minden olyan semmisnek és jelentéktelennek tűnt akkor amikor már annyira közömbös hogy a fikció valósággá válik-e vagy sem

karmokat növesztett és mancsával éhes szájába tömte a friss lazacokat miközben szemét elvakította a csillogó víz és hallását tompította a patak hangos csobogása

nem vett észre ahogy ott a konyhában mikor halat akart sütni sem vette észre amint a szürkület szavára és bregovic zenéjét hallva a konyha padlójáról felemelkedem hogy szép lassan oldalirányban kirepüljek szinte hullámozzak a nyitott konyhaajtón ki valahova el messzire tőle az éjszakába

3. rekviem egy halért

csak egy szaloncukor maradt utána
az éjjeliszekrényre rakta a lámpa mellé a fatalista jakab lapjai közé csúsztatva amit csak pár nap múlva vettem észre akkor amikor már a szemem is alig tudtam kinyitni és a szobában sem tudtam közlekedni az elhasznált papírzsebkendő-halom miatt

hallottam a női hiszti maga az örület de én tudtam ez nem hiszti ez csak az elmúlás és az elhagyás tudatossá válása
a semmi tudata ez és annak hogy ki lehet sétálni úgy is hogy nem mondanak neked semmit pedig nem ért váratlanul tudtam a sorsom pár sor egy nagy könyvben melynek lapjait az írómeszter még a teremtés előtt teleírta és minden ami a földön történik valójában már ott az égben előre eldöntetett mégsem volt olyan minden mindegy nekem

bregovićot hallgattam és a national geographicot néztem és néha figyeltem a híradót de halak még mindig nem voltak
a természetkönyveket újraírták szerkesztették kiadták az értelmező kéziszótárból kihúzták mint nem létező fogalmat

évek múltak el minden felejtett és csodálkozva bámultak rám az emberek ha a cápalit és cápetit énekeltem vagy ha meglátták hogy füzetembe jegyzeteim közé bálnákat és óriás csápú polipokat és tintahalakat rajzoltam amikkel benépesítettem az egész albérletet és idegeneknek sosem nyitottam ajtót

volt 1 db akváriumom növényzet között elbújt kis aranyhalakkal

3 db repülő bálnám

10 szárnyas halam

2 elektromos világító rájám

4 polip tekergőzött a kanapé körül

és 100 lazac úszkált a szőnyegben a parkettán és a csempe kövezetén

aztán a megtakarított pénzből vettem egy házat a kertvárosban felmondtam az albérletem és nekikezdtam hurcolkodni elvágтам a madzagokat kihajítottam a szemétbe az akváriumom és zsákokba raktam a ruháimat a könyveimet az egész kis életem

újra berendezkedtem

ekkor találtam meg diderot fatalista jakabját és lapjai között a szaloncukrot

étcsokival volt leöntve és kemény volt majd otthagytam a fogam de belül omlós volt és karamellás szeretem

az első falat után nem éreztem semmit majd a második után sem történt semmi így aztán minden különösebb felindulás nélkül befaltam majd a szemétbe dobtam az aranypapírt hogy a fehér kis csillagok papírhalaim egy letűnt világ utolsó perceit ragyogják be

SOK JÖVÉS-MENÉS ÍRÁS MEGINT MENÉS HANGTALANUL

és jött a rém
persze éjszaka volt mert éjszaka volt persze
ilyenkor szeret előjönni és megszeretget akár tetszik neked akár
nem
éjszaka volt de nem volt koromsötét mert ennél sokkal félelmete-
sebb tud lenni egy szépnak ígérkező este némi holdsugárral
tél sem volt szóval nem volt fagy hó hideg jég meg halál hanem
késő nyár lehetett
nem esett és nem is fűjt csönd volt és a rém se szólt

hát hallgattam én is

még nem aludtam pedig mostanában már tizenegykor lefeküd-
tem de akkor mintha valahogy előre megéreztem voltam hogy
nem szabad a megszokott forgatókönyvet követnem még kettő-
kor sem csuktam le a szemem a tévében már a napkelte ment de
nem adtam rá hangot mert csönd volt és különben is vagy nézem
a mozgóképeket s akkor ne szóljon hang vagy hallgatom de ak-
kor ne legyen kép

olvastam a rém nem olvasott mert nemigen szokott ilyesmit csi-
nálni csak jön megállíthatatlanul

a rémnek nem volt karja se lába de mégis tudott mozogni nagy
volt és szőrös is egy picit hogy szeme volt-e azt nem tudom de
hogyan látott engem az is biztos mert akkor nem jött volna úgy
felém hogy megállt bennem az ütőér de azért olvastam tovább

mert hogy mit lehet ilyen esetben tenni azt nemigen tudtam mert én ritkán nézek rémfilmeket ordítani meg miért ordítottam volna ha a rém is olyan csöndes volt

szeretem a csöndet és azt is hogy a szobám ablakán nincs reluxa de még sötétítő függöny sem csak egy vékony zöld muszlin ami átereszti a hold bájos kis sugarait¹ és kedves olvasó azt még nem is meséltem neked hogy éjszakánként sokszor forgolódom hogy sok kis árny gonosz játékot űz velem de a rém nemcsak egy árny volt pedig szobám ablaka a kertre néz és a kertből sok ágacska egy fenyő érzelmes karsokasága nyúl felém húzná le rólam a paplant nézné hol pizsamás hol meztelen testem hogy valójában nemcsak nézne hanem érne is hozzám főleg fényes éjszakán vagy amikor vihar van susog a szél hánykódik minden – az én lelkem együtt egy fenyővel hogy szinte izzik alattam a lepedő izzik galagonya-testem is

a rém nem egy kar volt de nem is karsokaság mert a rém egy magányos harcos vértől pezsgő és egyre jobban felém közeledő hogy szinte már eltűnt paplanom alatt és tudtam akár megszólalok akár nem végül szinte teljesen el fog tűnni szemem elől hogy végül csak érezem hangtalanul hiszen ő se szólt

¹ írom: sugár mert szeretem ezt a szót
sugárban pisilni is
hangtalanul és mégis nagy erővel
vagy ahogy nyelvemmel kört rajzolok a férfitesten
mint egy sárgás
a sok könnytől agyonáztatott papírlapon
pacákat keresve hogy végül
a köldök mélyedése magába szívja
önkényes pennám
mert szó sem lehet itt olyan igazi sugárról
persze

így hallgattunk

én azért hangtalanul sikoltottam de nem azért mert arra gondoltam hogy ilyenkor talán mégiscsak kéne valami sikolyt kiadni hanem mert már nem tehettem semmit de nem azért mert a rémmel szemben nem lehet hanem mert nem is akartam

és igen kedves olvasó a rém aztán persze hogy elment mert utána mindig el szokott de ezzel még nincs rögtön vége főleg mert én mondom meg hogy hol lesz a vég és főleg mert azóta is jön ő olyan visszajárós fajta

és k. olvasó tudod most is persze éjszaka van mert éjszaka van persze noha nemcsak éjszaka szeret jönni mert sokkal félelmetesebbnek tud ígérkezni egy vakítóan napsugaras² délelőtt vagy -után is és mindegy az évszak is ahogy mindegy az is hogy csönd vagy hang

² írom ismét: sugár sugaras sugarat

de nem kell pisilni

köröket írok egy papírra hogy azért mégis a rém húzza a rövidebbet

elsődlegesen neki ne legyen más választása

jönnie kelljen még ha nincs is lába se karja

megállíthatatlanul

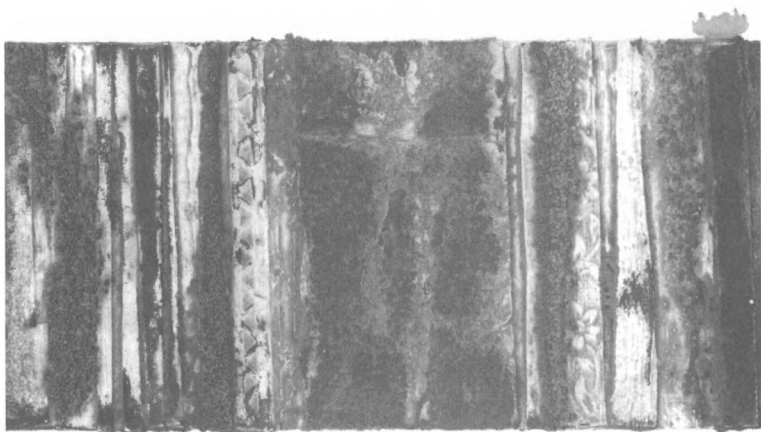
lehet hanggal is vagy akár hangtalanul

EGY BIZONYTALAN LADY E-MAILJEIBŐL

„Lemondások árán gyarapodik a lélek. Ennél jobbat nem találtak ki a világban. Biztos vagyok abban, hogy nem éltem megfelelő életet, és ami most történik velem, az a büntetésem.”

(Lovas Ildikó: Spanyol menyasszony)

*ó gép
istenien mosol
a fehér bugyik elpirulnak
ha piros melltartó közelít
gyors cirkuláció:
röpítsd ki vasbeledből
a szennyől megtisztítottat*

MAIL ARRÓL, HOGY A KEDVENC SZÍNEM A LILA

(csak beavatottaknak)

Hideg van, és naponta többször is esik az eső. Egyébként szeretem. És nem meleg szobában ülve, kinézve az ablakon át, vagy legalábbis nemcsak úgy. Naponta harisnyát húzhatok, és már lefekvéskor eldöntöm, másnap éppen melyikben leszek.¹ Sok van, én pedig félek, a hűvös idő már nem sokáig tart – azaz nem lesz elég hosszú ahhoz, hogy minden egyes színt felhúzhassak. Ma lila nap van.

De nem fúj a szél. És nincs miért azt hinne, hogy egy kicsit könnyebb leszek. Pedig jó lenne. A szoknyám alól a lábam két fázó flamingóláb. Vagy ha akarod: festékes lábú varjú. Ez jó. Fel döntötte a festéket.

A kutyám lassan nő, de az már biztos, hogy életben marad. Sokat eszik, és nagyokat alszik. Nevet még nem adtam neki, mert ez nekem olyan nehezen megy (valóban keserves eltalálni, hogy a szó essen egybe magával a dologgal). Még nem sikerült annyira megismernem, úgyhogy várok még. Egyébként anyám már adott neki nevet, tehát mindegy is.

Azt meg már, hogy lila az öled, már nem is kellene írnom.

¹ Mostan színes harisnyákról álmodom.

A legszebb a lila.

Lila lábbal, dideregve,

keresem a kutyám künn a kertbe’.

Egyébként meg:

Már rég nem tintával írok.

MAIL ARRÓL, HOGY NÉHA A HŐSÖKNEK IS KURVA NEHÉZ

Kérdezi magától: „*Hős voltál vagy patkány, vagy az emlékezést megkönnyítő átmenet?*”

„*Úgy kéne válaszolnia, mintha élményeit ismerné.*” Úgy kéne írnia (Én írok Magának levelet!), mintha élményeit (de nemcsak a múlt történéseit, hanem egy folyamatosan elmúlásban való jelen pillanatait is) ismerné. Mintha ténylegesen tudhatná azt, bizonyítékokkal rendelkezik afelől, hogy valami megtörtént, élménnyé, sajátjává vált. Nem akar semmit sem megkérdőjelezni, mert még ha tudása nem is biztos (nem lehet az), akkor is, alapvetően tud bizonyos eseményekről, a probléma azonban az, hogy „*az ő élményei egymás mellé rendelték, azaz nem mondhatja, ez azt jelenti, az amazt*”, mert nem körvonalazódnak, az idő elhomályosítja őket. Az idő sok esetben esetlegesen szelektál: bizonyos történetek kirajzolódnak, megerősödnek, azaz jelentőséget kapnak, míg mások lényegtelenné válnak. Tudja, hogy úgy kéne írnia, mint aki mindent teljes mértékben átlát, mint aki latolgatott, majd levonta a konzekvenciákat, mint aki tudja, mit akar, s ami a legfontosabb: értékelni tudja a múltat. Nem érzi azonban rosszul magát amiatt, hogy erre képtelen, mert úgy gondolja, erre valójában senki sem képes. Tudja, hogy mi történt vele, de ezt sohasem lineárisan. Filmet néz, de ennek szűzsége töredezett, és sok a montázs és a nagytotál, és persze, ilyenkor az összes érzékszerve dolgozik: nemcsak látja a képet és hallja a beszédet, hanem illatokat és ízeket is érez, ujjbegyeiben pedig a másik testét, akárcsak testén a másik kezének simítását. Azt hiszi, nemcsak a történet utólagos összerakása okoz gondot, hanem a másik helyzete, értékítélete,

viselkedése is problematikus. (Vajon mi járhat, járhatott az Ön fejében?) Mivel erre szinte sohasem kapott választ – vagy ha kapott is, a szavak és a tettek sok esetben cáfolták egymást –, önmagában próbált kialakítani egy kvázifeleletet, megkonstruálni egy alakot, akit elhagyott, mert másképp nem lehetett.

És most, amikor „*nincsenek kapcsolatban egymással*”, úgy érzi, „*majd csak akkor, akkor strukturálódik mindez, ha leírja, így lesz*”, így lesz viszonya a másikhoz, így próbál az írás által valóságossá tenni egy múltat, egy másikat. Abban reménykedik, az írás mindent megold: valóságossá tesz, mert dokumentál, megőriz, mert a szavak és viszonyaik (mint a dolgok jelei, illetve az azok között levő viszonyok megnevezői) rávésődnek a papírlapra (igaz, jobb lenne, ha ez a papír kézzelfogható lenne, s nem egy monitor közvetítettsége által szemlélhető, mert akkor még jobban mutatná: ott van, létezik, „*láthatóan van*”), a relációk ténylegessé válnak hát. Így lesz a másikkal való viszonya valóságos.

„*Megjegyezném azonban, hogy az a viszony talán már nem is az övé, hanem az írásé*”, de – ha a későbbiekben nem is – azért az írás pillanatában csakis a sajátja volt. Emellett úgy gondolja, ha a másik is ír, neki is az írás aktusában sajátja lesz, majd talán elidegenül tőle, de olvasva, majd írva, újra olvasva és válaszolva (stb.) mindig részesül abban az élményben, hogy csak az övé. És ilyenkor megnyugodhat a lélek, mert az írás közvetítettsége egy rövid időre eltűnik. Úgy kéne válaszolnia a másiknak, úgy kéne neki, mert nem lehet hallgatásba burkolózni (nem csaphatjuk be a másikat, de legfőképpen nem önmagunkat), és törlésjelet se tenni, csak talán elfogadni. Igazából attól fél, a másiknak mégiscsak sikerült megsemmisítenie egy történetet, hogy a másik fejében nem megy a film, nem érzi az illatokat, ízeket, testmeleget, puhaságot, és attól is fél, hogy a másik csúful bánt a lényével (mivel lénye a másik tekintetétől, értelmező aktusától függ, attól tart, az kegyetlenül interpretálta őt, egy olyan énné kiáltotta ki, aki ő soha nem volt, nem is akart lenni).

Azt szeretné, a másikat is fojtogassák az emlékek, ne csak őt, hogy a másik is azt érezze: senki sem szavatol a másik ember fejében otthagyott emlékképe biztonságáért. És reménykedjen a másik is abban, hogy azért igen, mégiscsak szavatolhat. A másik.

MAIL ARRÓL, HOGY NÉHA A MOSÁS SEM SEGÍT

Nem tisztára akarja mosni magát előtte vagy önmaga előtt, hanem kimosni magából mindent, mint a szennyest, hogy utána újra tisztán, illatosan (talán még vasaltan is) lógjon egy szekrényben. Annak tudatában lógjon, hogy nemsokára egy finom kéz kiemeli, leveszi a vállfáról, és magára ölti. Ki szeretné írni magából, hogy ezáltal elmoshassa végleg a képét. Hogy végleg megsemmisítsen egy történetet: ne csak múlttá váljon, hanem meg nem történtté is. És teszi ezt (a módszer sikerességében csak bizakodhat, mert nem tudja, hogy sikeres-e, sikerülhet-e ez így egyáltalán, valakinek is) annak után, hogy sokat gondolkodott mostanában azon, hogy mennyiben mesélhetők el a történetek, mennyiben tud hitelessé válni a megtörtént a jelenben, és az emlék mennyiben felejtődhet el. És ezek után írja: ki szavatol a biztonságáért? És rögtön válaszol, nem vár, írja: senki. Mert ezt a biztonságot a másik felejtése semmissé teszi. És semmi sincs, ami ezt megakadályozhatná. Hogy lényének jelene végül egyszer mindenképp és szükségszerűen múlttá válik. Emlékké, ami talán szép, talán csúnya, de leginkább: homályos. Ami már soha nem teljesen valóságos, közeli, hanem nehezen körvonalazódó, távoli, s inkább imaginárius. És ami az igazságát illeti: kérdéses. Egy ember emlékképpé válása az egyén jelenének eltörlése, hús-vér alakjának képzeletbelivé, alaktalanná tétele, s a lényéről alkotott igazság, valóság megkérdőjelezése. Ha már emlékképpé válik, soha többé nem tudjuk eldönteni a vele kapcsolatos dolgok igazságát vagy hamisságát, nem tudjuk, ilyen volt-e vagy inkább amolyan, s hogy egyáltalán megtörtént-e, volt-e. A felejtés mechanizmusa: az emlék egyre nehezebben hívható elő, hogy végül megidézése teljes kudarcba

fulladjon. A végső felejtés: annak elfelejtése is, hogy valami valamikor kapcsolatban állt velünk, létezett, majd emlékké vált. A felejtés totalizálja az emlék üressé vált helyét. Egy emlék teljes megsemmisülése elleni ellenszer az emlékezés, az emlék szándékolt ébrentartása. A folyamatos előhívás, a folyamatos foglalkoztatás továbbra sem szavatolja egy emlék élességét, valóságát, de megakadályozza eltűnését, üressé, azaz semmivé válását. A másik által emlékké tett lényének biztonsága a másik kezében van, a másik kénye-kedvétől függ. Nem szavatol senki. Főleg nem ő, aki számára ez végképp elérhetetlen.

Ezen gondolkodott éppen, de az eszébe sem jutott, hogy mosnia kéne. És az sem, hogy a tét itt nem a másikban hagyott képe, hanem a másik képe őbenne. Hogy a kérdést eleve rosszul tette fel, mert nem az a kérdés, hogy ki szavatol az ő biztonságáért, hanem az, hogy ki szavatolja a másik eltűnését. Persze, mivel egoista a maga módján, fél a másik semmisítő mozdulatától (attól, hogy egy elegáns, de nem túl lassú mozdulattal törlésjelet tesz, szinte hallja már emlékképe – ami hiába próbált elbújni – sikoltását a másik tudatában), mégis jobban fél attól, hogy ez neki nem megy ilyen könnyen.

A mosógépet kéne bekapcsolni, az elvégez egyedül mindent egy röpké óra alatt. Addig befekszik ő is egy kád vízbe, levendulásba, mert annak szereti az illatát, olvas, mondjuk Nádist, és közben arra gondol, hogy a polgárnak nincs fasza, majd nevet, mert tudja, hogy a másik polgár, és olvas tovább, áztatja magát egy órán keresztül, hogy végül az egész teste egy nyíló levendula legyen, majd kiperdül a kádból, egy elegáns, gyors mozdulattal oldalra nyúl, már túl van a gép a centrifugán, úgyhogy benyomja a gombot, tövig, és érzi, így már jó. Megmossa a fogát, mert azt azért mégis. A bugyi és melltartó felhúzása után kitereget. Már nincs annyira hideg, tehát gyorsan szárad. Mondjuk a ruha. És a lelki szegények boldog tudatával festi ki magát, vesz fel rövid szoknyát, csatolja hátra a haját, és már azt is elfelejti, hogy miért nevetett azon, hogy nincs fasza, és egyáltalán: kinek is?

Azt gondolja azonban, az alapvető baj abból származik, hogy nincs mosógépe. A másiknak van. Ez már eleve rossz. Befeküdhethet egy kád vízbe és olvashat Nádist, a másik ezt már nem tudja. Noha van kád (befekszik), van Nádas (ha nincs is neki, kivesszi a könyvtárból), kádban nem olvas. Ez így már jobb. De ettől még nem érzi jobban magát. Csak az jut eszébe, hogy a másik már töröl, ő pedig képtelen. És haragszik magára, minek ment bele egyáltalán az egészbe. És igen, haragszik a másakra is, mert úgy érzi (bár lehet, rosszul érzi), gyáva volt. Vagy nem is gyáva: inkább valami olyasmi (nem talál szavakat, nem jók a szavak), hogy elmenekül, és nem előle, hanem önmaga elől. Nem akarja a másikat utasíttatni, csak nem tudja elhinni, hogy ezzel a másik nem tud szembenézni. Hogy ezért őt eltaszítja, elengedi, emléké teszi, majd kitörli.

Most már tudja, neki a mosás, de még a kiírás sem segít, és egy kicsit csalódott, de nem a módszer sikertelensége miatt.

TARTALOM

Prológus	5
--------------------	---

CSALÁ(R)DTÖRTÉNETEK

Egy család vége	9
Ég ég el ne aludjék	11
Kínában a járdák szélesek	14
Lesz libatoll a dunnába párnába / lesz libamáj a lábasba	17
(L)égi posta	20
Testetlen-lelketlen (egy kozmikus történet)	21
Fönt a Kálvária-dombon	25
Harangot	26
Tudom itt már vége lesz	30
Ikon	31
Macskainvázio nagyapáéknál (egy tükrös mese)	36

A SZÖVEG ÖRÖME

Függelék a HC első könyvéhez	41
Zsákutca à la Aaron Blumm	43
A sétálás, az olvasás és a szeretés fene nagy érzéséről	47
D.	51
Ha nem vigyázok eléggé a Péterekkel	55
Hangot ad	57
Wittgenstein kontra Tandori	61

NEM JÓ NEM ÖLTENI TESTET

(H)impressziók	65
Fehérre meszelve	69
A semmi kapuin dörömbölve	71
Sok jövés-menés írás megint menés hangtalanul	76

EGY BIZONYTALAN LADY E-MAILJEIBŐL

Mail arról, hogy a kedvenc színem a lila (csak beavatottaknak)	81
Mail arról, hogy néha a hősöknek is kurva nehéz	82
Mail arról, hogy néha a mosás sem segít	85

Bencsik Orsolya

KÉKÍTŐT OLD AZ ÉN VIZÉBEN

Forum Könyvkiadó Intézet

Újvidék

2009

www.forumliber.rs

e-mail: direktor@forumliber.rs

A kiadásért felel Németh Ferenc főszerkesztő

Recenzens: Hózsá Éva

Szerkesztő: Buzás Márta

A fedőlapot Dodony Anikó munkájának felhasználásával

Csernik Előd grafikai és műszaki szerkesztő tervezte

Példányszám: 300

Készült az Ideál Nyomdában Újvidéken, 2009-ben

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

821.511.141(497.11)-1

BENCSIK, Orsolya

Kékítőt old az én vizében : Versek, hosszúversek, prózaversek,
e-mailek / Bencsik Orsolya ; [Dodony Anikó illusztrációival]. –
Újvidék : Forum, 2009 (Novi Sad : Ideal). – 89 p. : ill. ; 20 cm.
– (Gemma Könyvek ; 40.)

Példányszám: 300

ISBN 978-86-323-0750-6

COBISS.SR-ID 241233671

DODONY ANIKÓ 1988-ban született
Újvidéken. Az Újvidéki Képzőművészeti
Akadémia harmadéves hallgatója;
évfolyamvezető tanára Slobodan
Knežević. Túlnyomórészt grafikával
foglalkozik, munkáit a Híd közölte.

ISBN 86-323-0750-9

9 788632 307506

